AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE WYDZIAŁ FIZYKI I Informatyki Stosowanej

Praca magisterska

Marcin Fabrykowski

kierunek studiów: informatyka stosowana

System zautomatyzowanego zarządzania farmą serwerów aplikacji WWW

Opiekun: dr inż. Piotr Gronek

Kraków, wrzesień 2014

Oświadczam, świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawniniejszą pracę dyplomową wykonałem(-am) osobiście i samodzielnie i nie korzystam) ze źródeł innych niż wymienione w pracy.	
(czytelny p	oodpis)

Na kolejnych dwóch stronach proszę dołączyć kolejno recenzje pracy popełnione przez Opiekuna oraz Recenzenta (wydrukowane z systemu MISIO i podpisane przez odpowiednio Opiekuna i Recenzenta pracy). Papierową wersję pracy (zawierającą podpisane recenzje) proszę złożyć w dziekanacie celem rejestracji.

Spis treści

Wstep								
1	Wst	Wstęp do klastrowania						
	1.1	Idea klastrowania	9					
	1.2	Rodzaje klastrów	9					
		1.2.1 Klastry wysokiej dostępności	10					
		1.2.2 Klastry wysokiej wydajności	10					
		1.2.3 Klastry mieszane	10					
	1.3	Zarządzanie konfiguracją	10					
2	Met	tody klastrowania	12					
	2.1	DNS round robin	12					
		2.1.1 Opis działania DNS	12					
		2.1.2 Opis metody	13					
		2.1.3 Konfiguracja	14					
	2.2	Nginx	15					
		2.2.1 Wyrzystanie nginx	15					
		2.2.2 Opis metody	15					
		2.2.3 Konfiguracja	17					
	2.3	Haproxy	17					
		2.3.1 Możliwości haproxy	17					
		2.3.1.1 Funkcjonalność wysokiej wydajności	18					
		2.3.1.2 Funkcjonalność wysokiej dostępności	18					
		2.3.2 Konfiguracja	19					
	2.4	LVS	22					
		2.4.1 Działanie LVS	22					
		2.4.2 Opis metody	23					
		2.4.3 Konfiguracja	24					
3	Zar	ządzanie konfiguracją	26					
	3 1	Reczna konfiguracja każdego serwera za pomoca SSH	26					

SPIS TREŚCI 5

		3.1.1	Opis
		3.1.2	Zalety i wady
		3.1.3	Przykład
		3.1.4	CSSH
	3.2	Fabric	
		3.2.1	Opis
		3.2.2	Zalety i wady
		3.2.3	Przykład
	3.3	Puppe	t
		3.3.1	Opis
		3.3.2	Zalety i wady
	3.4	CFEng	gine
		3.4.1	Opis
		3.4.2	Zalety i Wady
	3.5	Ansibl	e
		3.5.1	Opis
			3.5.1.1 Tryb aktywny i pasywny
			3.5.1.2 Instalacja
			3.5.1.3 Wirtualne środowisko Pythonowe
		3.5.2	Struktura
			3.5.2.1 Inventory
			3.5.2.2 Moduły
		3.5.3	Użytkowanie
			3.5.3.1 Tryb pracy Ad-Hoc
			3.5.3.2 Playbook
			3.5.3.3 Role
	TT.		
4			e metod klastrowania 48
	4.1		visko testowe
	4.2	·	serwera WWW
		4.2.1	Pliki statyczne
		4.2.2	Treść dynamiczna
	4.9	4.2.3	Podsumowanie
	4.3		ound robin
		4.3.1	Uwagi wstępne
		4.3.2	Testy wydajnościowe
	4 4	4.3.3	Podsumowanie
	4.4		
		4.4.1	Uwagi dotyczące urządzeń sieciowych 62

SPIS TREŚCI 6

		4.4.2	Narzut własny LVS	63	
		4.4.3	Wiele real serverów	65	
		4.4.4	Odporność na błędy	67	
		4.4.5	Podsumowanie	69	
	4.5	Hapro	xy	69	
		4.5.1	Uwagi dotyczące urządzeń sieciowych	70	
			4.5.1.1 Wydajność	70	
		4.5.2	Odporność na awarie	72	
			4.5.2.1 Awaria serwerów backendowych	72	
		4.5.3	Podsumowanie	75	
	4.6	Porów	nanie LVS oraz Haproxy	76	
	4.7	Nietes	towane rozwiązania	76	
_					
5	_	s proje		78	
	5.1	1			
	5.2		ura		
		5.2.1	Warstwa zero - storage		
		5.2.2	Warstwa pierwsza - LVS		
		5.2.3	Warstwa druga - Nginx		
		5.2.4	Warstwa trzecia - Haproxy	80	
		5.2.5	Warstwa czwarta - PHP-fpm		
	5.3	Zasada	a działania	80	
		5.3.1	NFS		
		5.3.2	Director	81	
		5.3.3	Real server	81	
		5.3.4	Server WWW	81	
		5.3.5	Server haproxy	81	
		5.3.6	Serwer roboczy - worker	82	
	5.4	Konfig	guracja	82	
		5.4.1	Maszyny konfigurowane	82	
		5.4.2	Maszyna konfigurująca	82	
		5.4.3	Konfiguracja właściwa	82	
			5.4.3.1 Plik inventory	82	
			5.4.3.2 group_vars/all	85	
	5.5	Uruch	amianie	86	
Po	dsur	nowan	ie	87	
D!	Bibliografia 88				
Ы	\mathbf{pnop}	угапа		88	

SPIS TREŚCI	7
Spis rysunków	89
Spis listingów	90
Spis tabel	92

Wstęp

Niniejsza praca opisuje aplikację ułatwiającą administratorowi tworzenie oraz administrację klasterm dla aplikacji WWW.

Została ona podzielona na pięć rozdziałów tworzących trzy grupy.

Pierwsza grupa skupia się na rozważaniach teoretycznych. W jej skład wchodzą rozdziały:

"Wstęp do klastrowania"

Opisuje on powody z których zaczęto stosować klastry WWW. Przybliża podział klastrów oraz cechy każdego rodzaju. Dodatkowo zarysowywuje problem wynikający z trudności zarządzania konfiguracją na klastrach.

"Metody klastrowania" Rozdział ten opisuje najbardziej znane metody służące klastrowaniu aplikacji. Opisuje on metody takie jak *DNS round robin, Nginx upstream, Haproxy, LSV*. Każda z powyższych metod zostałą krótko opisana, sposób jej działania oraz sposób konfiguracji.

"Zarządzanie konfiguracja"

Ten rozdział przedstawia problem konsystentnej konfiguracji dużej ilości serwerów. Opisuje on podstawowy, ręczny sposób konfiguracji maszyn. Jego zalety i wady, a następnie kolejne metody usprawniające i eliminujące wady ręcznej konfiguracji. Zostały opisane aplikacje takie jak: Fabric, Puppet, CFEngine, Ansible, ze szczególnym naciskiem na ostatni.

W drugiej części pracy, znajduje się jeden rozdział, opisujący praktyczne testy wydajnościowe opisywanych wcześniej metod klastrowania. Skupia się on zarówno na testowaniu możliwości zwiększania wydajności jak i zapewnianiu wysokiej dostępności.

Trzecia część opisuje tytułowy System zautomatyzowanego zarządzania konfiguracją farmy serwerów aplikacji WWW. Opisuje on powody wyboru konkretnych technologii, opis ich konfiguracji oraz sposobu współdziałania.

Rozdział 1

Wstęp do klastrowania

1.1 Idea klastrowania

W czasach kiedy powstał internet, narodziła się potrzeba udostępniania informacji. Początkowo był to zwykle czysty tekst, który umieszczano na wtedy standardowych komputerach. Liczba odbiorców również nie była nie była duża, co wynikało z dopiero tworzącej się sieci internet. W miarę upływu czasu, strony internetowe zaczęły się rozrastać. Zaczęto dodawać obrazy a następnie animacje i inne elementy poprawiające możliwości stron oraz odczucia wizualne. Zaczęła również, w związku z coraz łatwiejszym dostępem do internetu, liczba użytkowników chcących uzyskać dostęp do stron.

Wymusiło to potrzebę używania coraz to mocniejszych maszyn do serwowania treści. Niestety, liczba użytkowników oraz wymagań stawianych stronom internetowym rosła szybciej niż postępował rozwój mocy obliczeniowych komputerów. Zaczęto używać dedykowanych serwerów dla aplikacji WWW zamiast zwykłych komputerów domowych. Jednak i to okazało się niewystarczające w obliczu wymaganiom stawianym przez dzisiejszy świat.

Aby rozwiązać ten problem, narodziła się idea połączenia kilku maszyn w jeden twór, tak aby zwiększyć całkowitą moc przeznaczoną na serwowanie treści.

1.2 Rodzaje klastrów

Istnieją dwa główne rodzaje klastrów.

- klastry wysokiej dostępności
- klastry wysokiej wydajności

ch Podział ten nie jest jednak bardzo sztywny. Niektóre rzeczywiste klastry należą tylko do jednej grupy, jednak najczęściej mają one cechy obu tych grup.

1.2.1 Klastry wysokiej dostępności

Klastry wysokiej dostępności (ang. high availability, HA) tworzone są głównie po to, aby zapewnić jak najwyższy poziom dostępności danej usługi. Konstrukcje te składają się zwykle z wielu maszyn, z których jakaś część nie uczestniczy w serwowaniu danych, a jedynie czeka w gotowości i w przypadku awarii maszyn aktywnych, przejmuje ich zadanie. Efektem jest ciągła dostępność usługi dla klienta.

Brak dostępności portalu może wiązać się z kosztami bądź brakiem zysków dla właściciela, dlatego często stosuje się klastry wysokiej dostępności.

1.2.2 Klastry wysokiej wydajności

Klastry wysokiej wydajności (ang. high performance, HP) tworzone są głównie po to, aby zapewnić jak najwyższy poziom wydajności danej usługi. Celem tego typu klastrów jest zapewnienie komfortu korzystania z serwisu dla klienta. W tej architekturze, pracują wszystkie maszyny, oraz każda z nim wykonuje jakąś część zadania w celu jak najszybszego skonstruowania odpowiedzi dla klienta.

W wersji ideowej, awaria jakiejś maszyny, unieruchamia klaster, ponieważ nie jest możliwe uzyskanie części odpowiedzi za którą odpowiadała maszyna która uległa awarii. W praktyce rzadko spotyka się czyste klastry wysokiej wydajności.

1.2.3 Klastry mieszane

Klastry mieszane są najczęściej spotykanymi klastrami. Posiadają one cechy obu powyższych grup, czyli najczęściej pracują wszystkie maszyny w klastrze, jednak ich konfiguracja pozwala im na wykonywanie dowolnego zadania (z puli przewidzianych zadań), w taki sposób, że podczas pracy wszystkich maszyn w klastrze, następuje szybsza odpowiedź do klienta - cecha wysokiej wydajności - jednak po awarii którejś z maszyn, pozostałe są w stanie przejąć jej obowiązki pozwalając odpowiedzieć na zapytanie - wysoka dostępność.

Można zauważyć, że podczas awarii węzłów w takim rodzaju klastra, spada wydajność, lecz zachowana jest ciągłość dostępu usługi, bo zwykle daje czas administratorowi na usunięcie usterki, bądź - jak zostanie pokazane w dalszej części tej pracy - skonfigurowanie nowych węzłów w celu zastąpienia tych które uległy awarii.

1.3 Zarządzanie konfiguracją

W czasach gdy strony były serwowane przez ich twórców na ich własnych komputerach, oni sami dbali o konfigurację swojej maszyny aby spełniała swoje zadanie.

W miarę jak zaczęto potrzebować coraz to większych mocy obliczeniowych, zaczęto wynajmo-

wać mocne serwery z dobrymi łączami, aby to one serwowały dane dla klientów. Konfiguracją takiego serwera zajmował się twórca strony, bądź zatrudniony administrator.

Jednak, gdy zaczęto używać klastrów pojawił się problem ich konfiguracji. Gdy klaster składał się z kilku węzłów, było bardzo mozolną pracą skonfigurowanie każdego węzła osobno oraz pilnowanie, aby konfiguracje na każdym węźle były odpowiednie. Po przypadkowej zmianie parametrów konfiguracji na jednej maszynie, trudno jest później znaleźć błąd.

Problem pojawił się również, gdy klastry zaczęły mieć więcej niż kilka węzłów. Skonfigurowanie kilkuset maszyn nie było prostym zadaniem, jak również prowadziło do wielu pomyłek. Dlatego administratorzy klastrów starali się ułatwić sobie pracę a zarazem uniknąć przypadkowych błędów.

Tak też powstały narzędzia do kontrolowania konfiguracji na wielu maszynach.

Rozdział 2

Metody klastrowania

W rozdziale tym przedstawię podstawowe metody wykorzystywane przy tworzeniu klastrów pod aplikacje internetowe.

2.1 DNS round robin

2.1.1 Opis działania DNS

DNS (ang *Domain Name System*) jest to system nazw domenowych. Usługa której najważniejszą funkcją jest przyporządkowanie nazwom domenowym (czytelnym dla człowieka) adresów IP. Oznacza to, że system taki, jest w stanie zamienić nazwę www.ftj.agh.edu.pl na adres 149.156.110.3. Funkcjonalność taka w znacznym stopniu ułatwia korzystanie z sieci Internet, ponieważ przeciętnemu człowiekowi jest prościej zapamiętać mnemonik www.ftj.agh.edu.pl bądź www.duckduckgo.com niż ciągi czterech liczb. Najczęściej spotykanymi rekordami są rekordy A, AAAA, CNAME, MX oraz TXT.

A, AAAA Do zamiany nazwy domenowej na adres IP służą rekordy A oraz AAAA, wykorzystywane odpowiednio do adresów IPv4 oraz IPv6. Przykład zastosowania rekordu A oraz AAAA przedstawiam na listingu 2.1.

Listing 2.1: rekord A oraz AAAA

nazwa4.domenowa.pl. A 1.2.3.4

nazwa6.domenowa.pl. AAAA 2001:db8::1428:57ab

W konfiguracji 2.1 widzimy, że odpytując server DNS o wartość nazwa4.domenowa.pl otrzymamy informację, że dana nazwa wskazuje na adres 1.2.3.4.

CNAME jest to rekord będący wskaźnikiem. Dla przykładu:

```
nazwa.domenowa.pl. A 1.2.3.4 www.nazwa.domenowa.pl. CNAME nazwa.domenowa.pl.
```

widzimy, że w przykładzie 2.2, nazwa.domenowa.pl wskazuje na 1.2.3.4. Chcąc aby, www.nazwa.domenowa.pl również wskazywała w to samo miejsce, moglibyśmy również zdefiniować ją jako rekord A z takim samym adresem. Jednak, w przypadku migracji serwera z adresu 1.2.3.4 na 1.2.3.5, należałoby zmieniać ten adres w obu rekordach. Zastosowanie rekordu CNAME, pozwala powiedzieć "nazwa www.nazwa.domenowa.pl wskazuje w to samo miejsce, w które wskazuje nazwa.domenowa.pl". Prowadzi to do zmniejszenia ryzyka pomyłki przy wpisywaniu adresów IP, jak również zmniejsza liczbę miejsc w których należy zmienić adresację w przypadku migracji serwera.

MX rekord wskazujący na adres serwera pocztowego obsługującego daną domenę. Strefa może zawierać kilka rekordów MX w celu dystrybucji ruchu na kilka serwerów pocztowych.

```
Listing 2.3: rekord MA
```

Widzimy, że wpis definiujący rekord MX nie posiada nazwy. Zwykle rekord ten definiowany jest na początku definicji strefy, dlatego pominięcie nazwy powoduje, ze rekord ten odnosi się do nazwy tej strefy. Jest to kolejna rzecz które uogólnia konfigurację i ułatwia migrowanie. Wartość 5 oznacza poziom preferencji danego serwera. Mając zdefiniowanych kilka rekordów MX, poczta jest dystrybuowana przy pomocy algorytmu ważonego round robin.

TXT rekord który zgodnie z założeniami DNS miał zawierać dane tekstowe czytelne dla człowieka. Obecnie rzadko zawiera dane dla użytkowników. Wykorzystywany jest głównie do konfiguracji SPF, co wykracza poza tematykę tej pracy.

2.1.2 Opis metody

Metoda ta polega na odpowiednim skonfigurowaniu strefy na serwerze DNS, w taki sposób, aby pod jedna nazwa rozwiązywała się na kilka adresów IP. W efekcie, gdy serwer otrzyma zapytanie o daną nazwę domenową, zostanie mu zwrócona pula adresów zamiast jednego. Aplikacja która otrzyma listę adresów IP, powinna połączyć się na losowy z nich. Niestety nigdy nie ma pewności, że aplikacja posiada zaimplementowaną obsługę wielu adresów zwracanych przez serwer DNS, dlatego serwer wprowadza zabezpieczenie przed takim zachowaniem, a mianowicie tytułowy algorytm round robin, który zwraca adresy IP, jednak za każdym razem ich permutację.

Dla przykładu, na listingu 2.4 zamieszczone trzy zapytania wykonane po sobie.

Listing 2.4: dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short

```
$ dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short
10.13.0.100
10.13.0.101
10.13.0.102
$ dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short
10.13.0.101
10.13.0.102
10.13.0.100
$ dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short
10.13.0.100
10.13.0.102
10.13.0.100
10.13.0.101
```

Widzimy, że przy każdym zapytaniu, jako pierwszy adres zwracany jest kolejny adres z puli. Zapewnia to prawidłowe balansowanie ruchu, nawet przy aplikacjach nie potrafiących obsłużyć wielu adresów i łączących się na pierwszy otrzymany.

Metoda ta jest metodą wysokiej wydajności, ponieważ pozwala w sposób niewidoczny dla użytkownika rozdzielić ruch na kilka serwerów, a tym samym rozłożyć obciążenie, to skutkować będzie szybszą odpowiedzią klientowi na zapytanie. Metoda ta nie zapewnia natywnie wykrywania niedostępności któregoś z serwerów, dlatego nie może służyć bezpośrednio jako metoda wysokiej dostępności. Pośrednio występuje tutaj jednak mechanizm broniący przed niedostępnością któregoś z serwerów. W przypadku gdy aplikacja próbować się będzie połączyć z losowym adresem z puli, a połączenie nie będzie mogło być nawiązane, osiągnięty zostanie limit czasu połączenia (tzw. timeout. W takiej sytuacji, dobrze napisana aplikacja, będzie próbować połączyć się na kolejny adres z puli, w nadziei, że będzie on dostępny. W takiej sytuacji, połączenie zostanie nawiązane i klient otrzyma odpowiedź, jednak do czasu generowania odpowiedzi, trzeba doliczyć czas potrzebny na osiągnięcie timeout-u. Może on wynieść od kilku, do kilkudziesięciu sekund.

Metoda ta jest również zależna od działania serwera DNS. Najprostszym sposobem ochrony przed awarią tego systemu dystrybucji ruchu jest skonfigurowanie *Secondary DNS*. To jednak wykracza poza tematykę tej pracy.

2.1.3 Konfiguracja

Konfiguracja DNS round robin jest stosunkowo prosta. W konfiguracji strefy, należy umieścić wpis z wieloma rekordami A dla jednej nazwy. Przykład takiej strefy zamieszczony został na listingu 2.5.

Listing 2.5: mgr.fabrykowski.pl.zone

```
$TTL 3600
```

```
0
                                             root.mgr.fabrykowski.pl. (
         IN SOA
                 mgr.fabrykowski.pl.
                  2014071700
                                    ;serial
                  2H
                                    ; refresh
                  30M
                                    ;retry
                  2w1d
                                    ; expiry
                  1h )
                                    ; minimum
;
         IN NS
                  fabrykowski.pl.
;
0
         IN A
                  95.85.57.200
         IN A 10.13.0.100
rr
         IN A 10.13.0.101
         IN A 10.13.0.102
```

W przykładzie 2.5, dla nazwy rr.mgr.fabrykowski.pl zostały zdefiniowane trzy adresy IP.

2.2 Nginx

2.2.1 Wyrzystanie nginx

Nginx jest serwerem proxy oraz serwerem treści statycznych. Wykorzystywany jest zwykle w połączeniu z serwerem Apache który serwuje treści PHP, podczas gdy sam dostarcza pliki statyczne (JavaScript, CSS, JPEG itp). Drugim często wykorzystywanym modelem wykorzystania Nginx-a jest serwowanie treści statycznych oraz wykonywanie fastcgi pass

Fastcgi pass

Moduł ten pozwala na komunikacje z procesami FastCGI. Wykorzystanie FastCGI daje dużą niezależność w technologi opracowania aplikacji, która może zostać wykonana w PHP, Pythonie bądź Rubym. Istnieje również możliwość zmiany wersji aplikacji, bądź technologii jej wykonania bez zmian w konfiguracji serwera, jeżeli aplikacja udostępnia to samo api FastCGI.

Do obsługi języka PHP zostanie wykorzystany php-fpm (*PHP FastCGI Process Manager*. Jest to alternatywna implementacja PHP FastCGI. Pozwala ona na większą kontrolę w zakresie pul procesów - ich liczby oraz sposobu uruchamiania, jak również dowolność w kwestiach sieciowych - adres oraz port do nasłuchiwania.

Porównanie testów wydajności PHP-fpm oraz mod_php do Apache jak również szybkość serwowania treści statycznych zostanie przedstawione w późniejszych rozdziałach.

2.2.2 Opis metody

Metoda klastrowania przy pomocy Nginx-a polega na zdefiniowaniu sekcji upstream. Pozwala to na skonfigurowanie puli adresów do których będą przekazywane zapytania. Aby dodać serwer do puli, należy podać jego adres IP bądź nazwę domenową oraz port.

Zapytania do serwerów wykonujących (workerów) rozdzielane są równomiernie pomiędzy wszystkie serwery w puli.

Pozwala to na obsługiwanie zapytań na wielu maszynach, dlatego metoda ta pozwala na tworzenie klastrów **wysokiej wydajności**.

Ponadto, zaimplementowany jest również mechanizm sprawdzający stan poszczególnych serwerów w puli i w przypadku wykrycia awarii, oznaczany jest on jaki *failure* i zapytanie nie są do niego kierowane.

Jest to zachowanie typowe dla klastrów wysokiej dostępności

Istnieje możliwość modyfikacji domyślnego algorytmu używanego przez Nginx-a.

• zmiana sposobu dystrybucji zapytań dodając opcjonalny parametr weight mówiący o wadze danego węzła. Dla przykładu, w konfiguracji ma listingu 2.6:

Listing 2.6: nginx upstream

```
upstream pula1 {
    server server1:9000 weight=5;
    server server2:9000;
}
```

na każde 6 zapytań do pula1, 5 zostanie przekazanych do server1 a jedno do server2. Opcja ta wykorzystywana jest głównie tam, gdzie poszczególne serwery różnią się parametrami bądź obciążeniem nie wynikającym z obsługiwania tej puli.

- zmiana sposobu określania serwera jako niedostępnego. Służą do tego parametry max_fails,
 fail_timeout oraz slow_start.
 - max_fails określa liczbę nieudanych prób komunikacji z serwerem w czasie fail_timeout nim serwer zostanie oznaczony jako niedostępny. Domyślna wartość tego parametru wynosi 1, natomiast wartość 0 wyłącza oznaczanie serwerów jako niedostępne.
 - fail_timeout określa czas w jakim musi nastąpić max_fails nim serwer zostanie uznany za niedostępny. Określa również interwał czasowy co który będzie sprawdzana dostępność serwera. Wartość domyślna dla tego parametru wynosi 10 sekund.
 - slow_start określa czas w jakim będzie zwiększana wartość weight od zera do docelowej po przejściu serwera ze stanu niedostępnego do stanu dostępnego. Wartość domyślna wynosi 0, co oznacza wyłączone płynne włączanie serwera do puli.
- oznaczenie konkretnych serwerów, jako serwery zapasowe. Powoduje to nieprzekazywanie zapytań do tych serwerów jeżeli wszystkie serwery podstawowe odpowiadają. W przypadku, gdy któryś z podstawowych serwerów zostanie oznaczony jako niedostępny, zapytania

zostają przekazywane do któregoś z serwerów zapasowych. Powoduje to zachowanie wysokiej wydajności oraz wysokiej dostępności.

2.2.3 Konfiguracja

Listring 2.7 przedstawia zmodyfikowany na potrzeby tego listingu, przykład konfiguracji Nginx-a z wykorzystaniem rozdzielania połączeń przez serwer WWW.

Listing 2.7: nginx.conf

```
error_log /var/log/nginx/error.log;
access_log /var/log/nginx/access.log
user
           nginx;
pid
           /var/run/nginx.pid;
events {
               worker_connections 1024;
}
http {
            include
                           mime.types;
            ssl_certificate
                                /etc/ssl/diasp.clug.pl.chained.crt;
            ssl_certificate_key /etc/ssl/clug.key;
            upstream clug_fcgi {
                server 162.251.114.75:17303;
                server 162.251.144.77:17303;
            }
            server {
                listen 443 ssl;
                server_name clug.pl www.clug.pl;
                rewrite ^(.*[^/])$ $1/;
                location / {
                         uwsgi_pass clug_fcgi;
                         include uwsgi_params;
                }
                access_log /var/log/nginx/clug.log main;
                             /var/log/nginx/clug_error.log error;
                error_log
        }
}
```

2.3 Haproxy

2.3.1 Możliwości haproxy

Haproxy jest serwerem proxy wysokiej dostępności (ang. High Availability Proxy).

Posiada on dwie główne funkcjonalności, które czynią go powszechnie używanym narzędziem.

Są nimi:

- możliwość dystrybuowania ruchu na kilka maszyn, dając tym samym zwiększone możliwości obliczeniowe
- wykrywanie awarii serwerów *backendowych* i nieprzekazywaniem do nich zapytań aż do czasu naprawy

2.3.1.1 Funkcjonalność wysokiej wydajności

Haproxy pozwala na zdefiniowanie tzw. *backendu*, czyli grupy serwerów pełniących tą samą funkcje. Decyzja o wyborze serwera dla danego zapytania może być podjęta na podstawie jednego z kilku algorytmów. Poniżej znajduje się lista kilku najpopularniejszych. Pełną listę można znaleźć w dokumentacji

Round robin

najpopularniejszy algorytm. Polega na rozdzielaniu zapytam do poszczególnych serwerów "po kolei". Kryterium modulującym działanie tego algorytmu jest parametr weight, który jak bardzo dany serwer ma być preferowany. Domyślna wartość weight wynosi 1. W przypadku, gdy wszystkie serwery mają takie same wartości, połączenia przekazywane są równo do każdego z nich.

Leastconn

wybór serwera podejmowany jest na podstawie ilości aktywnych połączeń do każdej maszyny. Wybierany jest serwer z najmniejszą ilością połączeń

Source

serwer docelowy wybierany jest na podstawie adresu nadawcy. Powoduje to, że jeden klient będzie zawsze obsługiwany przez tą samą maszynę. Pozwala to na uproszczenie obsługi sesji pomiędzy maszynami.

Ponieważ Haproxy działa w warstwie siódmej modelu OSI - czyli w warstwie aplikacji, możliwe jest również decydowanie o wyborze serwera na podstawie nagłówków zapytać HTTP. Na podstawie np: wartości host w nagłówku HTTP, haproxy jest w stanie nasłuchując na jednym porcie dystrybuować ruch na odpowiednie *backendy* odpowiedzialne za różne strony. Przykłady takiego zastosowania zostaną przedstawione w podrozdziale "2.3.2 Konfiguracja"

2.3.1.2 Funkcjonalność wysokiej dostępności

Możliwości wykrywania niedostępności usługi oraz zapewnienia wysokiej dostępności były głównym celem twórców. Świadczyć może o tym nazwa - *HAProxy*, pochodzącą od *High Availability* czyli wysoka dostępność.

Domyślnie haproxy nie sprawdza dostępności serwerów. Aby włączać tą funkcjonalność należy użyć parametru check.

Check sprawdza pod adresem i portem zdefiniowanymi dla danego serwera udaje się ustanowić połączenie TCP. Jeśli tak jest, usługa jest uznawana za działającą i połączenia są kierowane na daną maszynę.

Istnieją również inne predefiniowane funkcje sprawdzające, np: httpcheck służący do sprawdzania odpowiedzi serwera WWW pod zadanym uri, smtpcheck - sprawdza usługę smtp, mysql-check oraz pgsql-check do baz danych. Istnieje również możliwość stworzenia własnych mechanizmów sprawdzających działanie usługi, bazujące na technologii expect.

2.3.2 Konfiguracja

Na listingu 2.8 przedstawiono przykładową konfigurację HAProxy obsługującą zarówno wiele adresów url jak również stanowi *frontend* dla php-fpm.

```
Listing 2.8: haproxy.cfg
```

```
global
        log 127.0.0.1 local0 notice
        maxconn 2000
        user haproxy
        group haproxy
defaults
        log global
        mode http
        option httplog
        option dontlognull
        retries 3
        option redispatch
frontend http-in
        bind 0.0.0.0:80
        acl is_test.pl hdr_end(host) -i test.pl
        use_backend test.pl if is_test.pl
        acl is_test.ru hdr_end(host) -i test.ru
        use_backend test.ru if is_test.ru
        acl is_test2.pl hdr_end(host) -i test2.pl
        use_backend test2.pl if is_test2.pl
backend test.pl
        balance roundrobin
        option forwardfor except 127.0.0.1
        server mgr02 10.13.0.12:80 check
        server mgr03 10.13.0.13:80 check
```

```
backend test.ru
        balance roundrobin
        option forwardfor except 127.0.0.1
        server mgr03 10.13.0.13:80 check
backend test2.pl
        balance roundrobin
        option forwardfor except 127.0.0.1
        server mgr03 10.13.0.13:80 check
frontend php_test2.pl-in
        bind 0.0.0.0:9007
        default_backend php_test2.pl
frontend php_test.pl-in
        bind 0.0.0:9005
        default_backend php_test.pl
frontend php_test.ru-in
        bind 0.0.0.0:9006
        default_backend php_test.ru
backend php_test.pl
        balance roundrobin
        server mgr04 10.13.0.14:9005 check
        server mgr05 10.13.0.15:9005 check
        server mgr06 10.13.0.16:9005 check
        server mgr07 10.13.0.17:9005 check
backend php_test.ru
        balance roundrobin
        server mgr06 10.13.0.16:9006 check
        server mgr07 10.13.0.17:9006 check
backend php_test2.pl
        balance roundrobin
        server mgr06 10.13.0.16:9007 check
        server mgr07 10.13.0.17:9007 check
listen stats 0.0.0.0:9000
    mode http
    stats uri /haproxy_stats
    stats realm HAProxy\ Statistics
    stats auth admin:admin
    stats admin if TRUE
```

W konfiguracji *haproxy* wyróżniamy następujące ważne sekcje:

global

zawiera konfigurację ustawień dla procesu haproxy. Umieszczane są tutaj informacje o ilości maksymalnych połączeń do procesu, uid-dzie bądź nazwie użytkownika i grupy z jakim należy uruchomić aplikacje, ścieżka do pliku z numerami PID procesów haproxy.

defaults

sekcja ta zawiera wartości domyślne dla innych sekcji. Pozwala to na umieszczenie dużej części konfiguracji w jednym miejscu, co ułatwia zarządzanie nią. Wartości zdefiniowane w sekcji defaults mogą być nadpisane w konkretnej sekcji wartością specyficzną dla danej sekcji.

Dla przykładu, można zdefiniować domyślną wartość timeout na 10 sekund, natomiast dla pewnego serwisu, który wykonuje długotrwałe obliczenia, można tą wartość nadpisać wartości większa. Podejście takie pozwala na zachowanie zabezpieczenia przed nieodpowiadającymi procesami dla wszystkich serwisów, jednocześnie zezwalając aby serwis wykonujący długotrwałe obliczenia nie był anulowany przed uzyskaniem wyniku.

listen

definiuje usługę wysokiej dostępności. Po słowie kluczowym listen następuje nazwa danej usługi a następnie adres IP oraz port na którym będzie nasłuchiwać dana usługa. Słowo kluczowe mode definiuje w jakim trybie ma działać dana usługa. Wyróżniamy dwa

tryby:

• http

tryb ten działa w warstwie siódmej i pozwala na operowanie na zmiennych zawartych w nagłówkach HTTP

• tcp

tryb ten działa w warstwie czwartej i powinien być stosowany do wszystkich połączeń nie będących połączeniami HTTP, tj. SSH, SSL i inne.

Historycznie istniał jeszcze tryb health, jednak jest już przestarzały i nie zalecane jest jego używanie.

W przykładzie na listingu 2.8 w usłudze stats znajdują się polecenia dające dostęp administratorowi do statystyk haproxy. W ich skład wchodzi m.in:

- ilość wszystkich połączeń przyjętych na dany frontend
- ilość aktywnych połączeń na frontendach
- stan serwerów obsługujących backendy
- ilości połączeń na każdy serwer w backendach

W przypadku większych instalacji, bądź potrzeby posiadania większej kontroli nad sposobem *load balncingu* stosuje się strukturę rozbijającą prosty listen na dwie sekcje: frontend oraz backend.

frontend

Frontend odpowiedzialny jest za przyjmowanie i analizę połączeń od użytkownika. W sekcji tej znajduje znajduje się podzbiór poleceń z sekcji listen dotyczących opcji nasłuchiwania, takich jak adres oraz port, sposobu traktowania ruchu (http, tcp) jak również polecenia mogące analizować ruch w celu odpowiedniego jego obsłużenia. Noszą one nazwę ACL (and. Access Control List). Reguły ACL potrafią analizować ruch począwszy od warstwy czwartej do warstwy siódmej.

Dla ruchu HTTP istnieje możliwość analizy nagłówków oraz rozdział połączań na różne serwery w zależności od pola Host, adresu url bądź metody żądania. Dla ruchu HTTPS istnieje możliwość konfiguracji ACL dla żądanego hosta dzięki technologi SNI ang. Server Name Indication - technologia pozwalająca na odczytywanie wartości żądanego hosta w połączeniach HTTPS. Wykorzystywana w celu uruchamiania wielu adresów WWW na jednym porcie przy szyfrowaniu SSL.

Po zdefiniowaniu ACL, istnieje możliwość zdefiniowania użycia konkretnego backend-u w zależności od przypisania do ACL.

Dodatkowo, oprócz wyboru odpowiedniego backend-u istnieje możliwość odrzucania połączeń spełniających warunki ACL - np. zbyt duża ilość połączeń.

backend

Sekcja ta definiuje zaplecze serwerowe, tj. listę serwerów do których ma być kierowany ruch. Są tutaj w mocy wszystkie polecenia które mogą znaleźć się w sekcji listen które tyczą się serwerów obsługujących, czyli m.in. algorytm rozdziału połączeń czy specyficzne metody sprawdzania dostępności serwera.

2.4 LVS

2.4.1 Działanie LVS

LVS (ang. Linux Virtual Server) jest technologią pozwalającą na tworzenie klastrów bazujących na systemach GNU/Linux. Metoda ta jest bardzo wysoko skalowalna przy małym obciążeniu procesora.

Trzeba mieć na uwadze, że LVS nie możliwości współbieżnego przetwarzania operacji, a jedynie dystrybucję połączeń pomiędzy wiele serwerów.

2.4.2 Opis metody

LVS jest technologią działającą w czwartej warstwie modelu OSI, tj. w warstwie transportowej. Zakłada ona istnienie dwóch typów serwerów w klastrze:

Director

Jest to serwer zarządzający. Występuje jeden w klastrze. To do niego kierowane są połączenia klienckie.

Real Server

Jest to serwer z właściwą usługą. W klastrze może występować ich wiele. Odpowiedzialne są za przetwarzanie zapytań od klienta.

LVS może działać w jednym z trzech trybów:

NAT

W tym trybie zapytania przychodzące od klienta do *Directora* zostają znatowane na adres jednego z *Real server*-ów. Po obsłużeniu zapytania, *real server* przekazuje odpowiedź do *director*-a który następnie przekazuje odpowiedź do klienta.

Tłumaczenie pakietów wymaga pewnej mocy obliczeniowej, ponadto *director* uczestniczy w przesyłaniu zapytania oraz odpowiedzi, co sprawia, że tryb NAT ma ograniczoną skalowalność ograniczoną mocą procesora oraz łącza internetowego.

Direct Routing

Tryb ten jest wolny od problemów z mocą obliczeniową oraz utylizacją łącza występujących w przypadku trybu NAT.

W przypadku direct routing-u real server-y posiadają dodatkowe adresy IP, takie same jak adresy IP używane do load balancingu na directorze jednak real server musi być tak skonfigurowany aby nie odpowiadał na zapytania ARP o te adresy.

Gdy pakiet dochodzi do directora, zostaje on przekazany w niezmienionej formie (od trzeciej warstwy wzwyż) do jednego z real server-ów. Director musi mieć możliwość bezpośredniego połączenia z real server-em aby móc opakować pakiet w odnowienie nagłówki warstwy drugiej. Ponieważ real server posiada dodatkowy adres IP, pakiet przekazany przez director-a jest akceptowany ponieważ adres docelowy w pakiecie zgadza się z adresem posiadanym przez real server. Po przyjęciu pakiety, real server odpowiada na niego na adres źródłowy zawarty w pakiecie, czyli bezpośrednio do klienta - omijając director-a. Następnie, klient wysyłając kolejne kieruje je do director-a, który śledząc połączenia, przekazuje je zawsze do odpowiedniego real server-a.

Powyższa procedura powoduje, iż *director* nie jest obciążany obliczaniem adresacji dla NAT, gdyż przekazuje pakiety w niezmienionej formie, oraz zmniejsza utylizacje łącza, ponieważ na łączy *director*-a przesyłane są jedynie pakiety z żądaniami (na wejściu - od

klienta, i na wyjściu - do *real server*-a), natomiast pakiety z odpowiedzią, np: HTTP, które są zwykle znacznie większe niż zapytania, są przesyłane łączami używanymi przez *real server*-y. W efekcie, metoda ta jest wysoko skalowalna.

IP tunneling

Tryb ten działa identycznie jak direct routing, z tą różnicą, ze director oraz real server-y nie znajdują się w jednej fizycznej sieci, lecz są spięte jakimś tunelem.

LVS wpiera kilka algorytmów rozdzielających zapytania. Najważniejsze z nich to:

round robin

Połączenia rozdzielane są po równo do każdego serwera.

weighted round robin

Połączenia rozdzielane są do każdego serwera w proporcji określonej wagami każdego z węzłów.

least-connection

Połączenia są przekazywane do serwera z najmniejszą liczbą aktywnych połączeń

LVS nie posiada żadnego wbudowanego systemu zapewniającego wysoką dostępność. Jest to metoda zapewniająca wyłącznie wysoką wydajność. Istnieją rozwiązania współpracujące z LVS dodające funkcjonalność wykrywania niedostępności usługi na *real server*-ach i wypinające je z konfiguracji LVS.

Te rozwiązania są jednak poza zakresem niniejszej pracy.

2.4.3 Konfiguracja

Konfiguracja LVS obejmuje stworzenie tablicy określającej adres oraz port działania usługi. Następnie należy dodać *real server*-y należące do tego LVS. Przykładową konfigurację LVS przedstawia listing 2.9.

Listing 2.9: LVS

```
ipvsadm -A -t 10.13.0.101:80 -s rr
ipvsadm -a -t 10.13.0.101:80 -r 10.13.0.12:80
ipvsadm -a -t 10.13.0.101:80 -r 10.13.0.13:80
ipvsadm -a -t 10.13.0.101:80 -r 10.13.0.14:80
ipvsadm -a -t 10.13.0.101:80 -r 10.13.0.15:80
```

Konfiguracja 2.9 przedstawia utworzenie usługi nasłuchującej na adresie 10.13.0.101 oraz porcie 80. Oraz wykorzystujący algorytm *round robin* do rozdzielania połączeń.

Następnie do nowo utworzonej usługi dodane zostają cztery real erver-y. Domyślnym trybem dodawania real server-ów jest direct routing.

Należy jeszcze pamiętać o dodaniu odpowiednich adresów do interfejsów sieciowych. Dla $\it director\text{-}a$ listing 2.10

Listing 2.10: konfiguracja adresacji dla directora

```
ip addr add 10.13.0.101 dev eth0
```

Dla *real server*-a należy jeszcze pamiętać o problemie z ARP. Jednym ze sposobów jest użycie ARPtables, listing 2.11

Listing 2.11: konfiguracja adresacji dla real servera

```
ip addr add 10.13.0.101 dev lo arptables -A OUTPUT -s 10.13.0.101 -j DROP
```

Zapis konfiguracji adresacji na stałe jest zależny od systemu operacyjnego.

Rozdział 3

Zarządzanie konfiguracją

W rozdziale tym przedstawię różne metody zarządzania konfiguracją serwerów. Postaram się opisać poglądowo różne metody, jak również przedstawić zalety i wady poszczególnych z nim.

3.1 Ręczna konfiguracja każdego serwera za pomocą SSH

3.1.1 Opis

Ręczna konfiguracja serwerów stos osuwana jest głównie tam, gdzie administrator ma pod swoją opieką jeden bądź kilka serwerów. W takim przypadku zmiana konfiguracji na serwerze jest prosta i nie zajmuje dużej ilości czasu.

Konfiguracja taka nie wymaga od administratora żadnej wiedzy wykraczającej poza obszar konfigurowanego systemu oraz usług, a wprowadzane zmiany widoczne są od razu po wprowadzeniu. Ten sposób konfiguracji spotykany jest czasem w większych systemach informatycznych. Dzieje się tak zwykle w jednostkach szybko rozwijających się, gdzie nastąpił szybki wzrost liczby serwerów i nie opracowano jeszcze metoda automatyzacji konfiguracji.

Do konfiguracji ręcznej nie potrzeba żadnego dodatkowego oprogramowania ani po stronie maszyn konfigurowanych, ani maszyny z której następuje konfiguracja. Na maszynie z której następuje konfiguracja musi być dostępny klient SSH, który jest instalowany domyślnie we wszystkich dystrybucjach systemów GNU/Linux, a na maszynach konfigurowanych musi być zainstalowany i uruchomiony serwer SSH - jest on domyślnie zainstalowany w większości dystrybucji serwerowych GNU/Linux i w części dystrybucji przeznaczonych na komputery domowe.

Wadą takiej metody jest również sytuacja, w której tylko jedna osoba, bądź mała grupa osób, zna konfigurację poszczególnych serwerów oraz usług. W przypadku opuszczenia przez daną osobę zespołu, pozostali członkowie muszą, analizując pliki konfiguracyjne, zrozumieć zamysł osoby to tworzącej.

Kolejną wadą, jest brak możliwości powielenia konfiguracji. W przypadku gdy zaistnieje po-

trzeba skonfigurowania bliźniaczego serwera, jako serwera zapasowego, należy każdą usługę skonfigurować od nowa na wzór serwera pierwotnego. Również wprowadzane zmiany należy uwzględniać na wszystkich serwerach. Może to w prosty sposób prowadzić do błędów i rozbieżności konfiguracji.

3.1.2 Zalety i wady

Zalety:

- prostota
- używanie tylko domyślnych komponentów systemu
- szybkość wprowadzanych zmian
- informacja zwrotna czy usługa została uruchomiona poprawnie

Wadv:

- brak skalowalności
- różnice między poszczególnymi serwerami
- trudność powielania
- wiedza o konfiguracji zależna od jednego pracownika

3.1.3 Przykład

Listing 3.1: konfiguracja ręczna przez SSH

```
admin@master:~$ ssh admin@conf
admin's password:
admin@conf:~$ vim /etc/http/vhosts.conf/test.pl.conf
admin@conf:~$ apachectl -t
Syntax OK
admin@conf:~$ apachectl graceful
admin@conf:~$ exit
```

3.1.4 CSSH

Istnieje narzędzie CSSH (*Cluster SSH*) które wychodzi na przeciw osobą chcącym konfigurować kilka serwerów jednocześnie poprzez SSH. Narzędzie to potrafi otworzyć wiele sesji SSH równolegle - każda sesja w osobnym terminalu. Głównym interface-em programu, jest małe okno wejścia, które przechwytując wpisywany do niego tekst, przesyła go do wszystkich otwartych sesji.

Zmniejsza to prawdopodobieństwo rozbieżności w konfiguracji, jak również przyśpiesza proces, ponieważ tekst jest wpisywany do wszystkich sesji jednocześnie i nie ma potrzeby wielokrotnego wpisywania tej samej konfiguracji na wielu maszynach.

Aplikacja umożliwia również przełączenie się w dowolnej chwili na konkretny terminal i interakcję tylko z jednym serwerem, np: w celu zdiagnozowania problemu występującego tylko na tej jednej maszynie.

3.2 Fabric

3.2.1 Opis

Jest aplikacją napisaną w języku Python, służącą głównie do wykonywania poleceń powłoki na zdalnym serwerze. Aplikacja pozwala na zdefiniowanie kolejności w jakiej mają zostać poszczególne polecenia, jak również udostępnia kilka funkcji sprawdzających, np: czy plik istnieje, bądź kopiowanie plików na lub z serwera.

Sprawdza się wszędzie tam, gdzie chcemy wykonać konkretne operacje na zdalnym systemie niezależnie od aktualnego stanu tego systemu, bądź z niewielkim wpływem obecnych czynników. Zastosowanie fabrica można porównać do CSSH, z tą różnicą, że operacje nie są wpisywane przez administratora podczas sesji, a zdefiniowane wcześniej w pliku, co w znacznym stopniu ułatwia powtarzalność wykonywania zdefiniowanych operacji. Pozwala również w prosty sposób rozdzielić zdefiniowane zadania na poszczególne grupy serwerów na których należy je wykonać. Typowe zastosowania:

- restart nietypowych usług nie posiadających jeszcze odpowiednich skryptów sysvinit
- rekonfiguracja projektów na zdalnych serwerach po wysłaniu zmian przez system kontroli wersji
- przeszukiwanie logów poszczególnych serwerów

3.2.2 Zalety i wady

Zalety:

- łatwość instalacji repozytoria dystrybucji oraz pythonowe
- równoległe wykonywanie operacji
- łatwość konfiguracji
- powtarzalność wykonywania
- skalowalność

• niewymagana instalacja oprogramowania na zdalnych maszynach

Wady:

- ograniczone możliwości decyzji na podstawie aktualnej konfiguracji
- wykonywanie tylko poleceń powłoki

3.2.3 Przykład

Listing 3.2: fabfile.pv

```
from fabric.api import *
from fabric.contrib.files import exists, contains
env.warn_only = True
env.disable_known_hosts = True
env.user = 'root'
env.hosts = [
              '192.168.0.10',
              ,192.168.0.11,
              '192.168.0.12',
              192.168.0.13,
              192.168.0.14,
              192.168.0.15,
              ]
def show_problem():
    if exists('/var/problem'):
        run('catu/var/problem')
def fix():
    if contains('/var/problem', 'podmontowany'):
        run ('umount \( \text{/mnt/autologs'})
    if exists('/var/problem'):
        run('./scripts/autologs.sh')
```

przykład działania skryptu 3.2 został przedstawiony na listingu 3.3

Listing 3.3: użycie fabric

```
admin@master:~$ fab -P -z 5 show_problem -I
Initial value for env.password:
[192.168.0.10] Executing task 'show_problem'
[192.168.0.11] Executing task 'show_problem'
[192.168.0.12] Executing task 'show_problem'
[192.168.0.13] Executing task 'show_problem'
[192.168.0.14] Executing task 'show_problem'
[192.168.0.15] Executing task 'show_problem'
```

```
[192.168.0.12] run: cat /var/problem
[192.168.0.12] out: zasob byl podmontowany
[192.168.0.12] out:
```

Aplikacja została uruchomiona z parametrami:

- -P równolegle wykonywanie zadań
- -z 5 uruchomienie pięciu równoległych połączeń
- -I zapytanie o hasło do serwerów (używane gdy niedostępne logowanie po kluczach SSH)

show problem nazwa zadania zdefiniowana w pliku fabfile.py

Fabric wykonuje połączenia do hostów zdefiniowanych w zmiennej env.hosts w liczbie pięciu połączeń równoległych. W przypadku nie podania parametru -z, aplikacja wykona liczbę równoległych połączeń równą liczbie zdefiniowanych hostów dla danego zadania.

Po połączeniu się do zdalnego hosta, następuje sprawdzenie czy istnieje plik /var/problem. W przypadku wykrycia istnienia takiego pliku, zostaje wywołane polecenie powłoki cat. W wyniku wykonywania widzimy, ze plik /var/problem istniał tylko na serwerze o adresie IP 192.168.0.12 i zawierał tekst zasob byl podmontowany.

3.3 Puppet

3.3.1 Opis

Puppet jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych systemów do zarządzania konfiguracją. U podstaw ideologii działania puppeta stoi definicja oczekiwanego stanu serwera. Administrator definiuje oczekiwany stan systemu, np. istnienie użytkownika o podanych parametrach, bądź istnienie pliku o zadanej zawartości, a puppet dąży do uzyskania takiego stanu - stworzy użytkownika lub plik taki aby spełniał zadane wymagania.

Puppet został napisany w języku Ruby, co wpływa na składnię manifestów przez niego wykorzystywanych. Manifest jest opisem żądanego stanu danego obiektu (użytkownik, plik, zamontowany zasób). Manifesty są zapisywane w plikach *.pp.

Puppet działa w trybie klient-serwer. Serwer posiada zapisane manifesty dla wszystkich maszyn, dlatego w celu rekonfiguracji wielu maszyn, wystarczy zmiana jedynie w centralnym punkcie - serwerze *master*.

Istnieją trzy możliwości wykonywania manifestów.

bezpośrednio na maszynie poprzez jawne wywołanie manifestu na danej maszynie, następuje jego sparsowanie oraz zastosowanie zawartych w nim deklaracji do lokalnej maszyny

cykliczne pobieranie danych przez agenta ponieważ puppet w zamyśle ma działać w trybie pull, dlatego jest to jego domyślny tryb pracy. Agent, działający na maszynach klienckich

- maszynach których stan ma być kontrolowany przez puppeta - w cyklicznych odstępach czasu pobiera z serwera *master* żądaną konfiguracje. Nie pobiera on bezpośrednio manifestów zapisanych przed administratora, lecz skompilowaną ich wersję specjalne dla tej maszyny.

Połączenia do *master*-a są szyfrowane poprzez SSL co zwiększa bezpieczeństwo przesyłanych danych wrażliwych zawartych w manifestach.

wymuszone uruchomienie agenta tryb ten działa podobnie do cyklicznego pobierania danych, z tą różnicą, ze użytkownik jawnie zmusza agenta do poprania danych z serwera *master* natychmiast, zamiast czekać aż agent pobierze te dane samoistnie.

3.3.2 Zalety i wady

Zalety:

- popularność
- duże zaplecze *community*
- dojrzałość projektu

Wady:

- potrzeba instalacji oprogramowania na maszynach klienckich
- \bullet działanie w trybie pull
- skomplikowana instalacja

3.4 CFEngine

3.4.1 Opis

CFEngine jest jednym z najstarszych systemów do zarządzania konfiguracją. Powstał z myślą o systemach w których nie jest zapewniona dostateczna jakoś łącza, np: łodzie podwodne.

Z racji swojego wieku, architektura CFEngine, w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby systemów, ulegała zmianom. Aktualnie rozwijana jest trzecia generacja CFEngine. Kolejne generacje starały się upraszczać składnie konfiguracji oraz zwiększać możliwości oferowane przez oprogramowanie.

CFEngine opiera się na "Teorii obietnic". Jest to teoria stojąca u podstaw wszystkich systemów zarządzania konfiguracją. W celu opisu teorii obietnic por. z 3.3.1.

CFEngine, podobnie jak Puppet działa w trybie *pull*, czyli agent pobiera dane z centralnego serwera. W przeciwieństwie do Puppeta, CFEngine zapisuje pobrane *polityki* na lokalnej maszynie, dzięki czemu w przypadku braku łącza do maszyny centralnej, jest w stanie kontrolować i ewentualnie korygować konfigurację maszyny w stanie offline.

3.4.2 Zalety i Wady

Zalety:

- dojrzałość projektu
- odporność na przerwy w działaniu łacza
- bardzo duża skalowalność

Wady:

- trudna konfiguracja
- trudna instalacja

3.5 Ansible

3.5.1 Opis

Ansible jest również narzędziem do zarządzania konfiguracja serwerów. Został napisany w języku Python i w przeciwieństwie do poprzedników nie wymaga instalacji żadnego oprogramowania na maszynach klienckich. Wymaga jedynie, aby na maszynach które będą miały być obsługiwane przez Ansible, był zainstalowany serwer SSH oraz interpreter języka Python. Obie te rzeczy są instalowany domyślnie przez znaczna większość dystrybucji. Zalecane jest również skonfigurowanie logowania przy użyciu kluczy SSH, jednak wpływa to tylko na bezpieczeństwo i wygodę użytkowania.

3.5.1.1 Tryb aktywny i pasywny

Inną cechą odróżniającą Ansible od jego alternatyw jest kierunek działania. Ansible jest system działającym w trybie aktywnym, natomiast Puppet, Chef bądź CFEngine działają pasywnie. Znaczy to, że działanie Ansible jest wymuszane przez administratora poprzez wywołanie odpowiedniego playbooka, w przeciwieństwie do pozostałych, gdzie demon działający na serwerze klienckim odpytuje serwer z konfiguracją w celu pobrania aktualnych polityk. Ansible tutaj daje administratorowi większe pole do działania, ponieważ, po wykonaniu playbook-a dostaje on raport, jakie kroki zostały podjęte, które polityki były spełnione a które nie, oraz czy jakieś

akcje się nie powiodły.

Pozwala on również w prosty sposób na konfigurację działania w trybie quasi-pasywnym poprzez zastosowanie np: *cron*-a do cyklicznego wykonywania *playbook*-a. W efekcie Ansible daje możliwość pracy w trybie aktywnym jak i pasywnym.

3.5.1.2 Instalacja

Istnieje kilka metod instalacji Ansible

• ze źródeł

Jest to najprostsza metoda instalacji. Ponieważ Ansible jest napisane w języku Python, nie wymaga on kompilacji ani ingerencji w system.

Listing 3.4: instalacja ze źródeł

```
admin@machine:~$ git clone git://github.com/ansible/ansible.git
admin@machine:~$ cd ./ansible
admin@machine:~/ansible $ source ./hacking/env-setup
```

Metoda ta wymaga jednak aby w systemie zainstalowane były biblioteki Pythonowe:

- paramiko
- PyYAML
- jinja2
- httplib2

Wykonanie kodu powoduje przedstawionego na listingu 3.4 przełączenie się na wirtualne środowisko Pythona przygotowane przez developerów Ansible.

Wirtualne środowisko zostanie opisane w kolejnym podrozdziale.

• przez repozytorium

Ansible jest obecne w repozytorium praktycznie każdej dystrybucji. Instalacja zależna jest od konkretnej dystrybucji.

Ta metoda może powodować problemy z używaniem Ansible w wirtualnym środowisku Pythona ponieważ narzędzie instalowane jest globalnie, natomiast środowisko wirtualne często tworzone jest bez dostępu do globalnych bibliotek.

• przez PIP

Jest to zalecana metoda instalacji, ponieważ łączy w sobie prostotę procesu z elastycznością. Wykorzystuje on repozytorium bibliotek Pythonowych - pip.

Instalacja Ansible poprzez pip wymaga wykonania polecenia:

Listing 3.5: instalacja poprzez PIP

```
admin@machine:~ $ pip install ansible
```

spowoduje ono ściągnięcie najnowszej wersji Ansible jak również zależnych pakietów. Instalacja odbędzie się do katalogów zdefiniowanych w zmiennych środowiskowych. Domyślnie są do główne katalogi /usr jednak mogą one zostać nadpisane przez użycie wirtualnego środowiska.

3.5.1.3 Wirtualne środowisko Pythonowe

Wirtualne środowisko jest narzędziem pozwalającym na stworzenie odizolowanego od bibliotek systemowych środowiska uruchomieniowego dla aplikacji pythonowych.

Nowe środowisko tworzone jest przy pomocy polecenia virtualenv. Tworzy ono strukturę katalogów potrzebną interpreterowi Pythona do działania. Na listingu 3.6 znajduje się przykład takiej struktury:

Listing 3.6: struktura wirtualnego środowiska

```
admin@machine:~ $ tree -L 3 -d default3
default3/
|- bin
|- lib
  |- python3.4
  |- collections -> /usr/lib/python3.4/collections
  |- distutils
  |- encodings -> /usr/lib/python3.4/encodings
  |- importlib -> /usr/lib/python3.4/importlib
 |- lib-dynload -> /usr/lib/python3.4/lib-dynload
 |- plat-x86_64-linux-gnu -> /usr/lib/python3.4/plat-x86_64-linux-gnu
  |- __pycache__
  |- site-packages
|- share
  |- man
  I- man1
```

14 directories

Poleceniem source <plik_aktywacji> aktywujemy wirtualne środowisko. Powoduje to nadpisanie domyślnych ścieżek przeszukiwania z domyślnych systemowych na lokalne w wirtualnym środowisku. Następnie należy uruchamiać interpreter Pythona nie podając bezpośredniej ścieżki do niego (np: /usr/bin/python2) lecz poprzez zmodyfikowane środowisko: /usr/bin/env python. Całość pozwala na tworzenie wirtualnych środowisk ze specyficznymi wersjami Pythona, różnymi niż domyślny interpreter w systemie jak również instalacja odpowiednich bibliotek dla konkretnego projektu a nie dla całego systemu. Używanie wirtualnego środowiska nie wy-

maga również posiadania konta administratora. Wirtualne środowisko zwiększa również przenośność projektów. Istnieje możliwość wyeksportowania do pliku tekstowego przy pomocy PIP-a listy zainstalowanych wraz z ich wersjami. Pozwala on również za zaimportowanie na nowym środowisku, dokładnie tych samych bibliotek, to tworzy dokładną kopię środowiska źródłowego oraz ułatwia migrację aplikacji pomiędzy maszynami.

3.5.2 Struktura

Struktura Ansible jest bardzo prosta i skupia się na trzech podstawowych elementach. Są nimi:

inventory

jest to plik zawierający listę hostów które mają być zarządzane.

moduly

Ansible używa modułów w celu wykonywania konkretnych operacji. Pozwala na pisanie własnych modułów.

playbooki

pliki zawierające całościowy opis stanu jaki ma zostać osiągnięty na konfigurowanych hostach.

3.5.2.1 Inventory

Plik *inventory* zawiera listę wszystkich hostów które mogą znajdować się pod kontrolą Ansible. W każdej linijce pliku znajduje się definicja jednego hosta. Format definicji hosta wygląda następująco:

```
<hostname> [klucz1=wartosc1]...
```

hostname jest nazwą wyświetlaną przez Ansible podczas generowania raportów, jak również nazwą po której będzie probował się łączyć do serwera. Jeżeli hostname nie jest rozwiązywane przez używany serwer DNS, należy użyć specjalnej opcji, aby powiedzieć Ansible pod jakim adresem znajduje się dany serwer. Poniżej znajduje się lista kilku najczęściej wykorzystywanych opcji. Pełna lista znajduje się w dokumentacji projektu Ansible.

```
ansible_ssh_host
```

określa adres IP pod którym znajduje się dany serwer.

```
ansible\_ssh\_port
```

określa port który ma zostać wykorzystany przy połączeniu. Przydatne gdy serwer SSH działa na niestandardowym porcie.

```
ansible ssh private key file
```

określa położenie klucza prywatnego używanego podczas połączenia. Użyteczne gdy nie chcemy używać domyślnego klucza, bądź jeżeli któryś z serwerów ma inna bazę zaakceptowanych kluczy

Dodatkowo, można zdefiniować swoje własne zmienne, które można następnie wykorzystać przy ustalaniu parametrów modułów bądź w szablonach. Jak zostanie pokazane w dalszej w kolejnych sekcjach, definiowanie parametrów w pliku inventory nie jest zalecane. Zalecanym sposobem definiowania zmiennych jest używanie host_vars co zostanie przedstawione w dalszej części.

Dopuszczalne jest również definiowanie hostów poprzez użycie zakresów zarówno liczbowych jak i znakowych. Dla przykładu, dopuszczalne jest zdefiniowanie dwudziestu serwerów o nazwach node01, node02 aż do node20 poprzez poniższą definicję:

```
node [01:50]
```

bądź hostA do hostE:

host[A:F]

Istnieje również możliwość łączenia kilku hostów w grupy i późniejsze definiowanie zachowań w odniesieniu do grupy a nie każdego serwera osobo. Grupa serwerów tworzona jest poprzez podanie w nawiasach kwadratowych nazwy grupy, po czym pod nią następuje standardowe listowanie serwerów. Wszystkie serwery zdefiniowane po nazwie grupy a przed deklaracją następnej, należą do grupy pierwszej. Dla przykładu:

Listing 3.7: inventory

[centos]

node [1:6]

[http]

node2

node3

[haproxy]

node1

[dc1:children]

http

haproxy

tworzy trzy grupy hostów. Pierwsza grupa centos zawiera sześć węzłów i widzimy tutaj definiowanie hostów poprzez zakres. Następna grupa http zawiera dwa hosty. Oraz ostatnia grupa jest jednoelementowa.

Można zauważyć, że jeden serwer może być członkiem więcej niż jednej grupy.

Została również zdefiniowana grupa dc1 której członkami są serwery należące do grup http oraz haproxy. Widzimy więc, że można tworzyć również grupy składające się z innych grup.

Możliwe jest, chociaż również nie zalecane, zdefiniowanie zmiennych dla całej grupy. Zmienne takie definiuje się w następujący sposób:

```
[grupa1]
node1
node2
[grupa1:vars]
zmienna1=wartosc1
zmienna2=wartosc2
```

Jednak, podobnie jak w przypadku zmiennych ustawianych dla hostów, istnieje mechanizm group_vars i jest on zalecanym mechanizmem ustawiania zmiennych dla grup.

Ostatnią interesującą rzeczą dotyczącą pliku inventory jest fakt, że plik ten nie musi być plikiem tekstowym, a może być skryptem wykonywalnym. Ansible jest w stanie wykonać taki skrypt i jeśli zwrócona treść jest poprawnym formatem inventory potraktuje to wyjście jako inventory.

3.5.2.2 Moduly

Ansible wyposażony jest w dużą gamę gotowych modułów. Moduły w Ansible są to skrypty napisane w języku Python oraz zwykle wykonują jedną konkretną rzecz do której zostały stworzone. I tak na przykład mamy moduły:

users

służy do zarządzania użytkownikami w systemie. Pozwala on na tworzenie, usuwanie, oraz modyfikowanie wszelkim parametrów użytkowników kont, takich jak np: katalog domowy, hasło czy domyślna powłoka, ale również pozwala na automatyczne wygenerowanie klucza ssh dla użytkownika podczas tworzenia konta.

\mathbf{git}

służy do zarządzania repozytoriami git-a. Pozwala na klonowanie oraz aktualizacje repozytorium git-a. Daje możliwość wyboru gałęzi bądź commit-a na który ma być zdeployowana aplikacja bądź wybór konkretnego pliku z kluczem ssh który zostanie wykorzystany do połączenia.

apt/yum/pip/portage/...

zestaw modułów pozwalających na zarządzanie oprogramowaniem na serwerze. Wspólną i najważniejszą opcją dla wszystkich modułów z tego grupy jest opcja state. Może ona przyjmować co najmniej trzy wartości present/absent/latest. Oznaczają one:

present

jeżeli pakiet nie jest zainstalowany w systemie, to go zainstaluj. Jeżeli nie podano wersji, instalowana jest najnowsza. Natomiast pakiet już jest w systemie to moduł zwraca komunikat "OK".

absent

zasada odwrotna co przy stanie *present*. Jeżeli pakiet jest zainstalowany, to zostanie on usunięty. A jeżeli nie było danego pakietu zainstalowanego w systemie, to moduł nie zrobi nic.

latest

Jest to stan bardziej skomplikowany niż dwa poprzednie, ponieważ w przypadku gdy pakiet nie jest zainstalowany, następuje jego instalacja do wersji najnowszej. Natomiast, jeżeli pakiet jest już zainstalowany, sprawdzane jest, czy zainstalowana wersja jest najnowszą dostępną w repozytorium. Jeżeli tak nie jest, to następuje aktualizacja pakietu do wersji najnowszej.

Są to jedne z niewielu domyślnych modułów których trzeba używać jawnie w zależności od dystrybucji systemu GNU/Linux na serwerze.

service

moduł zarządzający uruchamianiem usługami. Pozwala na zdefiniowanie poprzez parametr enable czy usługa powinna być uruchamiana przy starcie systemu. Drugim ważnym parametrem jest opcja state który może przyjmować następujące wartości:

started

upewnia się, że usługa jest uruchomiona. Jeżeli tak nie jest, uruchamia usługę.

stoped

upewnia się, że usługa jest zatrzymana. Jeżeli tak nie jest, zatrzymuje ją.

restarted

przeprowadza procedurę restartu usługi niezależnie od jej aktualnego stanu.

reloaded

przeładowuje daną usługę

powyżej zostało wymienionych tylko kilka z całej bogatej gamy modułów, jak również zostały one opisane tylko w najczęściej używanym zakresie. Pełnej listy modułów oraz ich parametrów należy szukać w dokumentacji

Playbook-i zostaną opisane w osobnej sekcji.

3.5.3 Użytkowanie

3.5.3.1 Tryb pracy Ad-Hoc

Ansible pozwala na wywołanie konkretnego modułu z konkretnymi parametrami. W przeciwieństwie do opisywanych w kolejnej sekcji *playbook*-ów, tryb Ad-Hoc przydaje się do szybkich jednorazowych operacji takich jak restart systemu bądź sprawdzenie aktualnych ustawień serwerów DNS na maszynach.

Listing 3.8: ansbile ad-hoc

```
(env)mgr@mgr0:~/SZZ$ ansible all -m shell -a "cat /etc/resolv.conf|grep nameserver"
mgr7 | FAILED => SSH encountered an unknown error during the connection. We recommend
        you re-run the command using -vvvv, which will enable SSH debugging output
        to help diagnose the issue
mgr9 | FAILED => SSH encountered an unknown error during the connection. We recommend
        you re-run the command using -vvvv, which will enable SSH debugging output
        to help diagnose the issue
mgr6 | FAILED => SSH encountered an unknown error during the connection. We recommend
        you re-run the command using -vvvv, which will enable SSH debugging output
        to help diagnose the issue
mgr5 | FAILED => SSH encountered an unknown error during the connection. We recommend
        you re-run the command using -vvvv, which will enable SSH debugging output
        to help diagnose the issue
mgr8 | FAILED => SSH encountered an unknown error during the connection. We recommend
        you re-run the command using -vvvv, which will enable SSH debugging output
        to help diagnose the issue
mgr4 | success | rc=0 >>
nameserver 10.13.0.1
mgr2 | success | rc=0 >>
nameserver 10.13.0.1
mgr3 | success | rc=0 >>
nameserver 10.13.0.1
mgr1 | success | rc=0 >>
nameserver 10.13.0.1
mgr0 | success | rc=0 >>
nameserver 8.8.8.8
```

na przykładzie 3.8widzimy wywołanie ad-hoc polecenia shell który wywołuje powłokę na zdalnej maszynie. Widzimy ze wywoływane jest to dla grupy all która oznacza, ze należy wywołać polecenie dla wszystkich hostów zdefiniowanych w pliku inventory. Parametrem podanym do modułu było polecenie cat /etc/resolv.conf|grep nameserver które wypisuje adresy serwerów DNS używanych przez serwer. Na wyjściu widzimy, ze dla serwerół mgr0-4 otrzymaliśmy linijki pliku resolv.conf zawierające adresy, natomiast dla pozostałych serwerów otrzymaliśmy informację, ze nie udało się połączyć z nimi. W tym przypadku było to spowodowane tym, ze nie zostały one włączone.

Inny, bardzo częstym zastosowaniem trybu *ad-hoc* jest wgrywanie pliku na serwer zdalny. Należy zaznaczyć, ze z listingu 3.9, celem zwiększenia czytelności, zostały usunięte komunikaty o błędach połączeń do niewłączonych maszyn, jak również usunięte zostały powtarzające się komunikaty o udanym wykonaniu polecenia na pozostałych hostach. Należy również zaznaczyć,

ze hosty zostały wcześniej tak przygotowane, aby każdy zwrócił inny komunikat.

Listing 3.9: ansible ad-hoc output

```
mgr3 | FAILED => failed to parse: {"msg": "Could not replace file:
        /root/.ansible/tmp/ansible-tmp-1410485097.3-207744126329446/source
        to /tmp/test2.txt: [Errno 1] Operation not permitted", "failed": true}
        Exception OSError: (2, 'No such file or directory',
        '/tmp/.ansible_tmpsQm1butest2.txt')
        in <bound method _TemporaryFileWrapper.__del__ of <closed file '<fdopen>',
        mode 'w+b' at 0x7f2bf55931e0>> ignored
mgr1 | success >> {
    "changed": true,
    "dest": "/tmp/test2.txt",
    "gid": 0,
    "group": "root",
    "md5sum": "fe60965969111c5638b51944a7575887",
    "mode": "0644",
    "owner": "root",
    "size": 13,
    "src": "/root/.ansible/tmp/ansible-tmp-1410485098.33-180775292256028/source",
    "state": "file",
    "uid": 0
}
mgr2 | success >> {
    "changed": false,
    "dest": "/tmp/test2.txt",
    "gid": 0,
    "group": "root",
    "md5sum": "fe60965969111c5638b51944a7575887",
    "mode": "0644",
    "owner": "root",
    "path": "/tmp/test2.txt",
    "size": 13,
    "state": "file",
    "uid": 0
}
```

Na przykładzie 3.9 widzimy trzy możliwe stany wywołania polecenia:

changed=true

Oznacza, ze polecenie zakończyło się sukcesem oraz że podmiot operacji uległ zmianie. W tym przypadku oznacza to, ze plik został wgrany na serwer i zmienił on stan. Zmianę stanu należy rozumieć jako utworzenie nowe pliku, zmianę jego treści, bądź któregoś z parametrów takich jak właściciel, prawa dostępu itp.

changed=false

Oznacza, że przeprowadzona operacja nie wprowadziła żadnych zmian do aktualnego stanu systemu. Jest to pożądany stan przy używaniu *playbook*-ów, co zostanie opisane w następnej sekcji.

failed

Oznacza, że nie udało się wykonać polecenia. Często komunikat failed niesie ze sobą opis błędu. Bądź zdefiniowany przez autora modułu, bądź odpowiedź systemu operacyjnego.

Ostatnim wartym wspomnienia modułem jest moduł setup. Uruchamiany jest poprzez polecenie:

```
ansible <host> -m setup
```

moduł ten służy do tzw. zbierania faktów. Czy audytu systemu pod kątem informacji o nim. Niestety, wyjście tego polecenia posiada ponad 200 linijek, dlatego nie zostanie ono tutaj załączone. Moduł ten dostarcza informacji m.in o:

- adresach IP maszyny
- architekturze
- wersji jądra
- dokładnych konfiguracji interface-ów sieciowych
- informacji o dyskach twardych: podziale na partycje, sektorach przypadających na partycje, rozmiarze sektora
- dystrybucji systemu
- konfiguracji sprzetowej

oraz wielu innych nie wspomnianych powyżej.

3.5.3.2 Playbook

Głównym celem używania Ansible, nie jest jednokrotne wywoływanie poleceń opisane w poprzednim przykładzie, lecz utrzymywanie stanu serwera w konkretnej konfiguracji. Do opisu pożądanego stanu, używane są tzw. playbook-i. Definiują one stan w jakim ma się znaleźć system po ich wykonaniu. I tak na przykład opisem stanu może być zdefiniowanie, że usłucha apache2 ma być uruchomiona bądź, że pakiet postfix ma być zainstalowany w wersji 2.10.2–1. Wtedy, przy każdym wywołaniu playbook-a, Ansible będzie sprawdzał czy te kryteria są spełnione, i w przypadku gdy któreś nie zostanie, ansible spróbuje doprowadzić system do stanu kiedy kryterium będzie spełnione.

Playbook-i wykorzystują do pracy moduły. Te same moduły których możemy używać w trybie *ad-hoc*.

Domyślnie, przed wykonaniem playbook-a, następuje zebranie faktów o hostach na których mają zostać wykonane operacje. Zbieranie faktów odbywa się przy pomocy modułu setup który został opisany w poprzedniej sekcji. Dane które zostaną zebrane mogę posłużyć zarówno do użycia ich w szablonach konfiguracji, jak również do podejmowania decyzji jakie operacje należy wykonać dla hosta. Jedną z najczęstszych decyzji które są podejmowane na podstawie faktów, jest podział systemów na rodziny systemów operacyjnych. Dla przykładu, systemy z rodziny Debian używaja menadżera pakietów apt natomiast rodzina Red Hat yum-3.

Playbook-i oraz inne pliki wykorzystywane przez Ansible są zapisywane w formacie *Yaml*. Po dokładną specyfikację formatu *Yaml* odsyłam do dokumentacji.

Na listingu 3.10 znajduje się przykładowy *playbook*, na podstawie którego zostaną opisane najważniejsze jego elementy.

Listing 3.10: example_playbook.yml

```
- hosts: www
 vars:
   zmienna: wartosc
 tasks:
  - name: instalacja serwera HTTP
   yum: name=httpd state=latest
 - name: uruchomienie apache
    service: name=httpd state=started
  - name: automatyczny start przy uruchomieniu
    service: name=httpd enabled=true
- host: db
 tasks:
  - name: wgranie configuracji
   template:
      src=templates/mysql.conf.jinja2
      dest=/etc/my.conf
   notify:
    - restart mysql
 handlers:
  - name: restart mysql
    service: name=mysql state=restarted
```

zwyczajowo, pliki yaml zaczynają się się od trzech znaków myślnika.

Następnie następuje określenie grupy hostów na których należy wykonać aktualnego *playbook*-a. W tym przypadku, jest to grupa www. Należy tutaj zaznaczyć, że taka grupa musi zostać

zdefiniowana w pliku inventory

W następnej kolejności możemy zdefiniować dodatkowe zmienne. Zmienne ustawione w *play-book*-u mają wyższy priorytet niż te zdefiniowane w **host_vars**, dlatego istnieje możliwość stworzenia *playbook*-a dla środowiska developerskiego nadpisującego parametry używane na środowisku produkcyjnym.

Kolejną, najważniejsza sekcja, jest zdefiniowane operacji które ma wykonać *playbook*. Składa się ona z nazwy, która jest nieobowiązkowa i służy jedynie informacji co w danej chwili robi *playbook* oraz z modułu z parametrami. Moduły używane w *playbook*-u, są tymi samymi modułami które były używane w trybie *ad-hoc*.

Istnieje możliwość zdefiniowania opcjonalnej sekcji notify w definicji zadania. Jej zadaniem jest wykonanie jakiejś operacji tylko w przypadku gdy efektem wykonania zadania będzie stan changed. Na załączonym przykładzie widzimy, że na zdalny serwer jest wgrywany plik konfiguracyjne do dazy MySQL. Plik jest tworzony na podstawie szablonu przy użyciu silnika jinja2. Opcja notify sprawia, że jeżeli nowy plik konfiguracyjny różni się od obecnego, następuje ponowne uruchomienie bazy danych. Dzięki temu nie ma potrzeby restartować bazy danych przy każdym uruchomieniu playbook-a oraz w przypadku zmiany konfiguracji, efekty są zauważalne od razu.

Podczas, gdy w trybie ad-hoc wykonanie jakieś modułu miało na celu wykonanie jakiejś operacji oraz zmiana stanu serwera, tak w przypadku playbook-ów, dąży się aby wywołanie zwracało jak najwięcej stanów ok oraz jak najmniej changed. Stan ok oznacza, że stan serwera jest zgodny z naszymi założeniami i nie ma potrzeby podejmować żadnych kroków. Stan changed pojawia się w przypadku zmian w konfiguracji jakiś usług, bądź w przypadku ingerencji manualnej administratora lub nieoczekiwanego zachowania aplikacji, np: wystąpienia błędu powodującego wyłączenie się aplikacji.

Uruchomienie playbook-a następuje poprzez polecenie ansible-playbook oraz podanie jako parametru nazwy pliku zawierającego konfigurację żądanego playbook-a. Dodatkowo, do wywołania można dodać parametry sterujące wykonywaniem playbook-a. M.in. liczbę równoległych połączeń, wskazać plik inventory bądź ograniczenie wykonywanych task-ów tylko do tych oznaczonym określonymi tag-ami.

3.5.3.3 Role

Jak łatwo zauważyć, w poprzednim przykładzie wykonaliśmy cztery operacje angażujące dwie grupy serwerów a plik zawierał 23 linijki kodu. Można w prosty sposób estymować, że rzeczywisty playbook będzie tych linii zawierał kilkaset bądź więcej, co sprawi ze jego czytanie i utrzymywanie stanie się bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe. Dlatego wprowadzono mechanizm ról. Jest to zalecana forma definicji stanu poszczególnych typów serwerów. Role pozwalają na separacje zadań, zmiennych, plików, szablonów i innych. Pozwala to również na migrowanie definicji ról pomiędzy systemami.

Definicje ról znajdują się w katalogu roles, w którym znajdują się podkatalogi z nazwie roli. W każdym katalogu z rolą, może znajdować się od jednego do sześciu katalogów odpowiadających za poszczególne elementy roli. Na listingu 3.11 przedstawione jest przykładowe drzewo zawierające dwie role.

Listing 3.11: struktura roli w ansible

```
roles
|- role1
| |- files
| |- templates
| |- tasks
| |- handlers
| |- wars
| |- meta
|- role2
| |- templates
| |- tasks
| |- handlers
```

Ansible, podczas ładowania roli, sprawdza po kolei czy istnieją powyższe katalogi. Jeżeli katalog istnieje, sprawdzane jest, czy istnieje w nim plik main.yml (nie dotyczy to katalogów files oraz templates) i jeżeli istnieje, jego zawartość zostaje załączona do playbook-a. Następuje wywołanie dyrektywy include, która pobiera zawartość pliku i wstawia w miejsce w którym została wywołana.

Znaczenie poszczególnych katalogów jest następujące:

files

w katalogu tym powinny znaleźć się wszystkie pliki które dana rola będzie kopiowała na serwer zdalny. Umieszczenie plików w tym katalogu daje możliwość podania do modułu kopiującego jedynie nazwy pliku źródłowego zamiast pełnej ścieżki dostępu. Np:

```
- name: kopiowanie issue.net
- copy: src=issue.net dest=/etc/issue.net

zamiast
- name: kopiowanie issue.net
- copy: src=/home/admin/ansible/all_files/issue.net dest=/etc/issue.net
```

trzeba mieć na uwadze, że niejeden administrator, zamiast zrobić kopię pliku w katalogu z rolą, utworzy katalog zbiorczy ze wszystkimi plikami. W znacznym stopniu może to utrudnić migrację definicji takiej roli, ponieważ, oprócz katalogu z jej definicją, należy przenieść wszystkie pliki jej dotyczące ze wspólnego katalogu. Użycie katalogu files wewnątrz katalogu roli, rozwiązuje ten problem, ponieważ, przekopiowanie katalogu z rolą, zapewnia pełną kompatybilność niezależnie od systemu.

templates

w katalogu tym, znajdują się wszystkie definicje szablonów których może używać rola. Tego katalogu tyczą się wszystkie zastrzeżenia dotyczące katalogu files

Ansible korzysta z silnika *jinja2*, który jest wzorowany na silniku szablonów wykorzystywanym we frameworku Django.

Szablony pozwalają na wykorzystywanie w obie wartości zmiennych. Zmienne te można można podać w pliku *inventory* co zostało opisane wcześniej w sekcji vars w *playbook*-u, bądź w plikach przygotowanych do tego celu.

Pierwszym miejscem gdzie można umieszczać zmienne są katalogi host_vars oraz group_vars które należy utworzyć w katalogu głównym playbook-a. Wewnątrz nich tworzy się pliki odpowiednio: z nazwami hostów bądź z nazwami grup. w przypadku host_vars host o nazwie zgodniej z nazwą pliku, będzie zawierał zmienne w nim zdefiniowane, natomiast w przypadku group_vars, wszystkie hosty należące do grupy zgodnej z nazwą pliku, będą miały zdefiniowane zmienne umieszczone w pliku.

Przykładowy plik host_vars definiujący port SSH po którym Ansible powinien łączyć się do hosta:

Listing 3.12: temida.yml

_ _ _

ansible_ssh_port: 24401

Natomiast listing 3.13 definiuje nazwę pakietu programu Apache2 oraz lokalizacje konfiguracji *vhost*-ów dla systemu rodziny Debian.

Listing 3.13: debian.yml

- - -

apache: apache2

apache_vhosts: /etc/apache2/sites-enabled
haproxy_conf: /etc/haproxy/haproxy.cfg

Drugim jest katalog vars który zostanie wyjaśniony w daleszej częsci rozdziału.

tasks

jest to katalog w którym znajdują się definicje zadań które należy wykonać dla danej roli. Jest to jedyny wymagany katalog w definicji roli.

W katalogu tym powinien znaleźć się plik main.yml. Po odnalezieniu pliku main.yml, następuje jego załączenie do *playbook*-a. Operacja którą można przestawić w następujący sposób:

tasks:

- include: tasks/main.yml

co jest równoznaczne z wpisaniem zawartości tego pliku do sekcji *tasks* jednak pozwala na zachowanie czytelności kodu.

Na listingu 3.14 został przedstawiony przykładowy plik tasks/main.yml

Listing 3.14: tasks/main.yml

```
- name: Instalacja libselinux-python
  yum: name=libselinux-python state=latest
- name: Dodawanie repo epel
  copy: src=epel.repo dest=/etc/yum.repos.d/epel.repo owner=root mode=0644
- name: Dodawanie klucza repo epel
  copy: src=RPM-GPG-KEY-EPEL-6 dest=/etc/pki/rpm-gpg/RPM-GPG-KEY-EPEL-6
- name: Wlaczanie repo epel
  ini_file: dest=/etc/yum.repos.d/epel.repo section=epel option=enabled value=1
- name: Instalacja epel-release
  yum: name=epel-release state=latest
```

widzi my, że rola przedstawiona na listingu 3.14 upewnia się ze w systemie jest zainstalowana najnowsza wersja pakietu libselinux-python. Następnie moduł copy kopiuje konfiguracje dodatkowych repozytoriów na serwer zdalny. Pliki te znajdują się w katalogu files. Następnie widzimy użycie modułu ini_file który jest w stanie edytować pliki konfiguracyjne. Po wskazaniu mu nazwy pliku oraz sekcji, następuje upewnienie się ze opcji enabled ma ustawioną wrtość 1. W przypadku gdyby wartość byłą inna, bądź nie istniała, nastąpi jej dopisanie, tak aby stan końcowy był zgodny z założonym.

handlers

w katalogu tym również umieszcza się plik main.yml w którym umieszcza się funkcje obsługujące wystąpienie statusu changed.

Stosują się do niego wszystkie zastrzeżenia wymienione w sekcji o katalogu tasks Przykładem takiego pliku jest ten zamieszczony na listingu 3.15.

Listing 3.15: handlers/main.yml

```
- name: restart_http
  service: name={{apache}} state=restarted
```

widzimy tutaj definicję akcji o nazwie restart_http. Używa ona modułu service, który, jak zostało wspomniane wcześniej, obsługuje uruchamianie procesów. Jako nazwę widzimy zmienną o nazwie apache. Jest to zmienna zdefiniowana poprzednio w pliku group_vars i oznacza nazwę usługi Apache pod systemem Debian.

vars

znajdują się w nim definicje zmiennych dotyczących roli. Podobnie jak w przypadku poprzednich katalogów, następuje wyszukanie pliku main.yml oraz załadowanie go do sekcji vars w playbook-u.

meta

w tym katalogu znajdują się informacje o zależnościach pomiędzy rolami. Katalog zachowuje się jak tasks.

Dla przykładu, tworząc role apache2, mysql, php oraz lamp, mamy możliwość w katalogu meta roli lamp zdefiniować zależności:

Listing 3.16: meta/main.yml

. .

dependencies:

```
- { role: apache2 }
- { role: mysql }
- { role: php }
```

czego efektem będzie, po przypisaniu do hosta roli lamp, przed wykonaniem zadań z tej roli, zastosowanie ról apache2, mysql, php na tym serwerze.

Powoduje to zmniejszenie rozmiaru playbook-a, jak również tworzenie playbook-ów w duchu "co zrobić" a nie "jak zrobić". Definiujemy ze dane hosty mają mieć strukturę LAMP bez podawania szczegółów jak należy to zrobić. Jest to niejako stworzenie dodatkowej warstwy abstrakcji pomiędzy wysoko ideowymi playbook-ami a nisko ideowymi rolami.

Rozdział 4

Testowanie metod klastrowania

4.1 Środowisko testowe

Wszystkie rozwiązania testowane będą przy użyciu następującego środowiska testowego:

Maszyna fizyczna:

- CPU: Intel(R) Core(TM)2 Quad CPU Q9400 @ 2.66GHz posiadający wsparcie dla wirtualizacji (VT-x)
- Pamięć RAM: 8G DDR2
- OS: Gentoo Linux 64bit, kernel 3.18.1
- Platforma wirtualizacyjna: KVM (host)

Maszyna wirtualna na potrzeby kontenerów:

- CPU: Mapowany z maszyny fizycznej. Przydział 3 rdzeni
- Pamięć RAM: 2G
- OS: Ubuntu Linux 64 bit, kernel 3.13.0-24-generic
- Platforma wirtualizacyjna: KVM (guest), LXC (host)

Kontenery LXC do celów testowania aplikacji:

- OS: Ubuntu linux. Jądra współdzielone z maszyną hostującą.
- Ustawienia cgroups: lxc.cgroup.cpu.cfs_quota_us = 30000

Maszyna wirtualna na potrzeby LVS:

- CPU: Mapowany z maszyny fizycznej. Przydział 1 rdzeń
- OS: Ubuntu Linux 64 bit, kernel 3.13.0-24-generic
- Pamięć RAM: 192M

Aplikacje działające w userspace, tj. apache, nginx, haproxy, php-fpm, zostają uruchamiane w dedykowanych kontenerach LXC. Usługi działające w warstwie jądra, tj. LVS zostają uruchomione na dedykowanej maszynie wirtualnej przy użyciu KVM.

4.2 Wybór serwera WWW

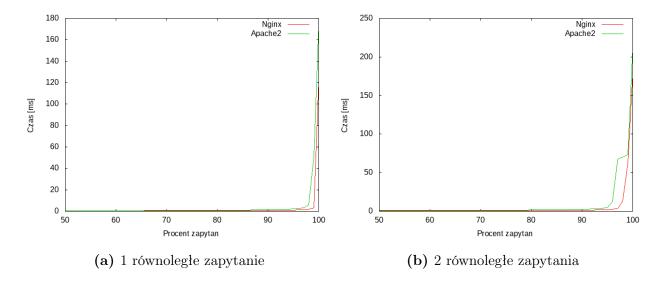
W rozdziale tym zostanie przedstawione zestawienie kilku testów wydajnościowych dwóch serwerów WWW.

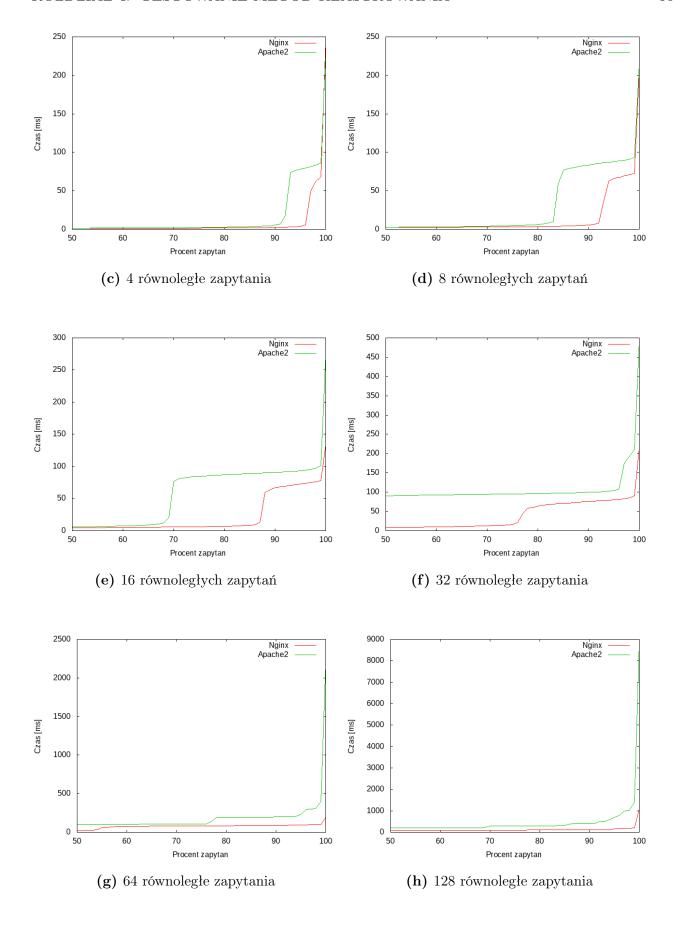
- Apache2
- Nginx

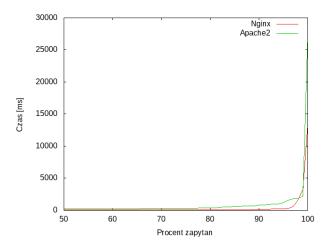
Przetestowane zostanie serwrowanie plików statycznych oraz treści dynamicznych PHP. Wszystkie testy zostały przeprowadzone z wykorzystaniem 10 000 połączeń. Wszystkie czasy zostały podane w milisekundach.

4.2.1 Pliki statyczne

Testy plików statycznych przeprowadzone zostaną przy użyciu dwóch plików HTML. Jeden o rozmiarze 10 bajtów, drugi o rozmiarze 100 kilobajtów.

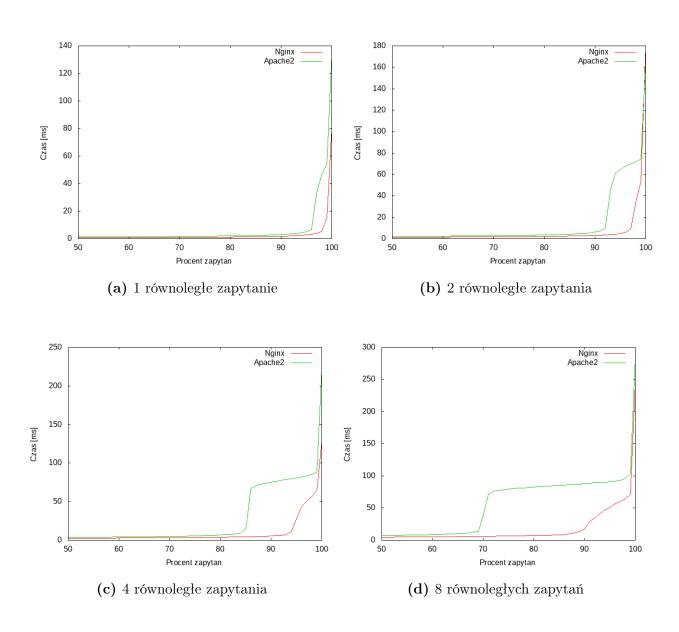

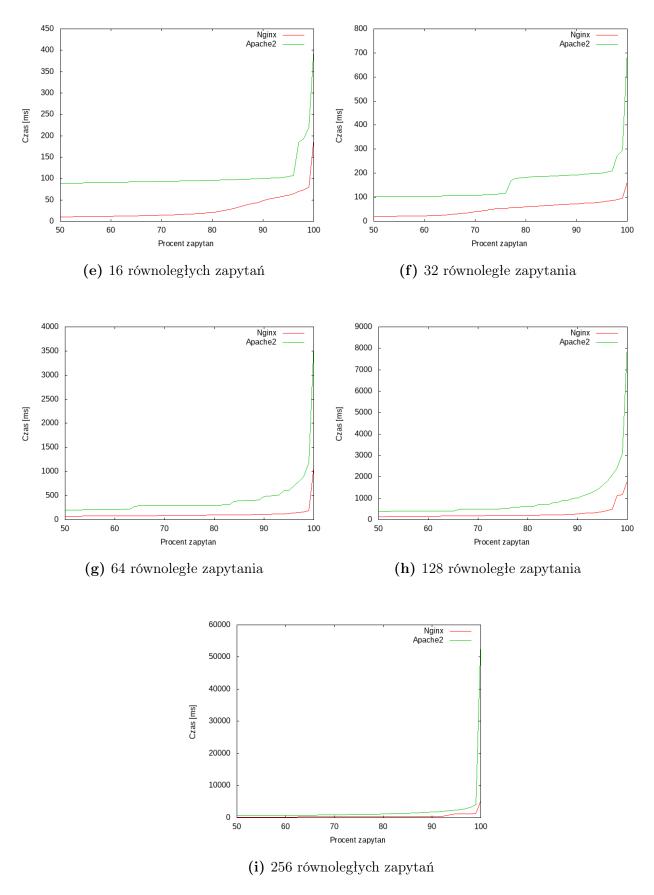

(i) 256 równoległych zapytań

Rysunek 4.1: Zapytanie o mały plik statyczny

Rysunek 4.2: Zapytanie o duży plik statyczny

Wykresy na rys. 4.1 przedstawiają czasy obsłużenia zapytań o plik HTML o rozmiarze 10 bajtów, natomiast wykresy na rys. 4.2 czasy zapytań o plik o rozmiarze 100 kilobajtów.

Można zauważyć, że wyniki dla małych plików statycznych są zbliżone zarówno dla Apache jak i Nginx z lekką przewagą dla Nginx. Największą przewagę Nginx-a widać przy średnim i dużym obciążeniu.

4.2.2 Treść dynamiczna

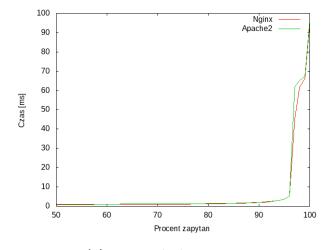
Testy treści dynamicznej przeprowadzane są przy użyciu konfiguracji Nginx + php-fpm oraz Apache + php-fpm. Konfiguracja Apache + mod_php została odrzucona, ponieważ wymaga umieszczenia serwera WWW oraz serwera PHP na jednym serwerze, co uniemożliwia użycie wielu serwerów PHP dla jednego serwera WWW.

Do testów zostały wykorzystane dwa bliźniacze skrypty obliczające liczby ciągu Fibonacciego. Jeden ze skryptów został przedstawiony na listingu 4.1. Obliczane są wyrazy: piąty — dla skryptu wykonującego się szybko, oraz piętnasty — dla skryptu wykonującego się dłużej.

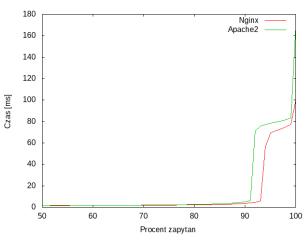
Wykorzystany został model obliczanie wartości rekurencyjny, ponieważ w przeciwieństwie do iteracyjnego wymaga większej mocy obliczeniowej. Jest to pożądane aby czas obsługi zapytania obejmował czas wykonywania skryptu, a nie jedynie obsługi sesji HTTP oraz transferu danych (zostało to przetestowane przy wykorzystaniu szybkiego skryptu).

Listing 4.1: fib.php

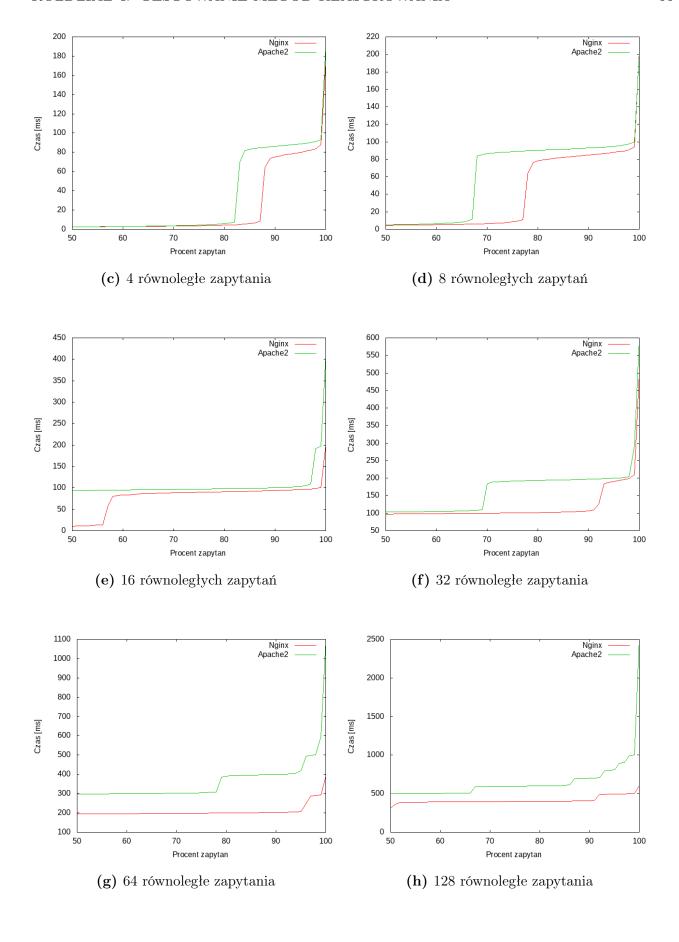
```
<?php
function fib($n)
{
        if($n==1)
            return 1;
        if($n==2)
            return 1;
        return fib($n-1) + fib($n-2);
}
echo fib(15);
?>
```

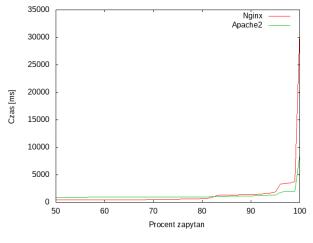

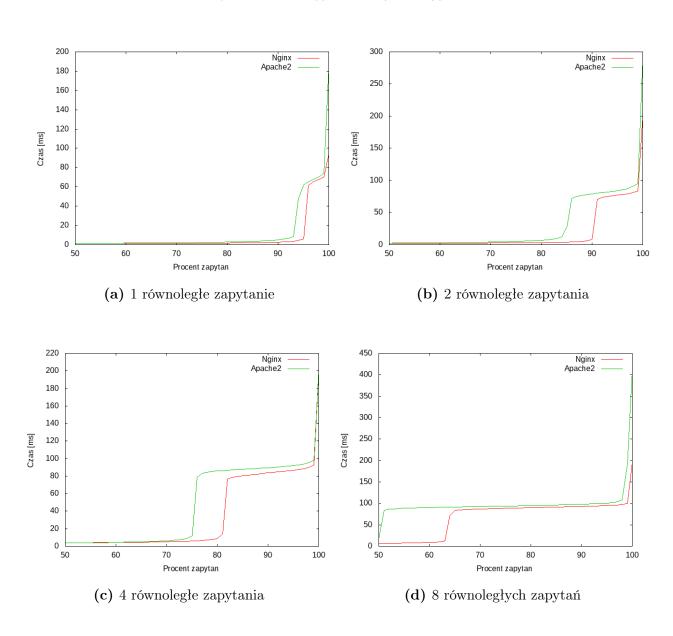
(b) 2 równoległe zapytania

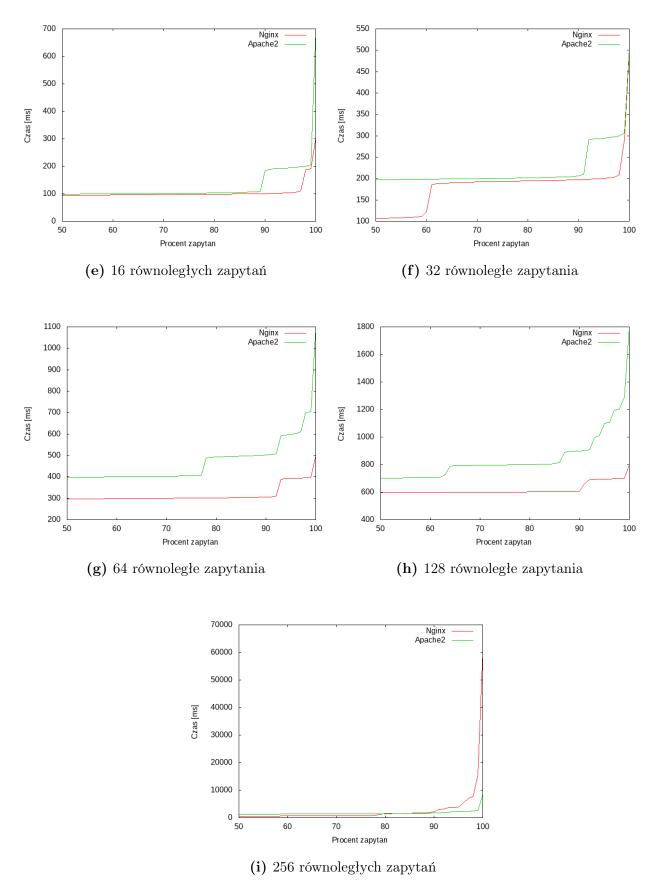

(i) 256 równoległych zapytań

Rysunek 4.3: Zapytanie o szybki skrypt PHP

Rysunek 4.4: Zapytanie o wolny skrypt PHP

Na wykresach 4.3 oraz 4.4 obrazujących czasy obsługi zapytań do skryptów PHP, można zauważyć że różnice pomiędzy Apache a Nginx są mniejsze niż dla plików statycznych. Wynika

to z faktu, ze obsługą zapytań w obu przypadkach zajmuje się PHP-fpm, natomiast serwer WWW odpowiedzialny jest jedynie za przekazywanie zapytań do *backendu*.

4.2.3 Podsumowanie

Jak wykazały testy, Nginx daje krótsze czasy odpowiedzi we wszystkich testowanych sytuacjach, dlatego został wybrany jako podstawowy serwer wykorzystywany w przedstawionym projekcie.

4.3 DNS round robin

4.3.1 Uwagi wstępne

Jak zostało wspomniane w rozdziale 2.1, DNS round robin nie jest metodą load balancingu a jedynie wstępną metodą dystrybucji ruchu. Pociąga to za sobą pewne konsekwencje. Przeciętna aplikacja sieciowa, np: Chrome bądź links, dokonuje rozwiązania nazwy przy pierwszym odwołaniu się do danego adresu a następnie w celu zwiększenia wydajności, cachuje jej adres. Efektem tego takiego zachowania jest nawiązywanie późniejszych połączeń do tego samego adresu IP. Aplikacja Apache Benchmark która jest wykorzystywana do testowania rozwiązań w poniższej pracy również dokonywała jednorazowego rozwiązania nazwy i łączenia się do jednego adresu, co uniemożliwiało przeprowadzenie testów wydajnościowych DNS round robin przy użyciu tego narzędzia. Została zgłoszona poprawka[12] poprawiająca tą niedogodność. Testy z wykorzystaniem tej poprawki symulują łączenie się dużej liczby niezależnych użytkowników.

Przy testowanie *DNS round robin* nie zostanie przeprowadzona tak dokładna analiza jak przy wyborze serwera WWW, ponieważ metoda ta nie wpływa na działanie serwera WWW a jedynie na dystrybucję ruchu.

W testach tych, w przeciwieństwie do wyboru serwera WWW, użyto opcji Keep Alive powodującej utrzymywanie połączenia i wykonywanie kolejnych bez ponownego nawiązywania połączeń TCP. W przypadku użycia poprawki [12] każde połączenie jest tworzone do serwera wynikającego z technologi *DNS round robin* a następnie jest ono utrzymywane aż do zakończenia programu. Liczba połączeń zależy od parametru concurrent

4.3.2 Testy wydajnościowe

Testowanie rozwiązania *DNS round robin* zostanie przedstawione na odpytywaniu jedynie pliku statycznego ponieważ testy dla pozostałych treści będą analogiczne do tych przedstawionych w rozdziale 4.2.

Do testów został wykorzystany DNS round robin przedstawiony na listingu 4.2.

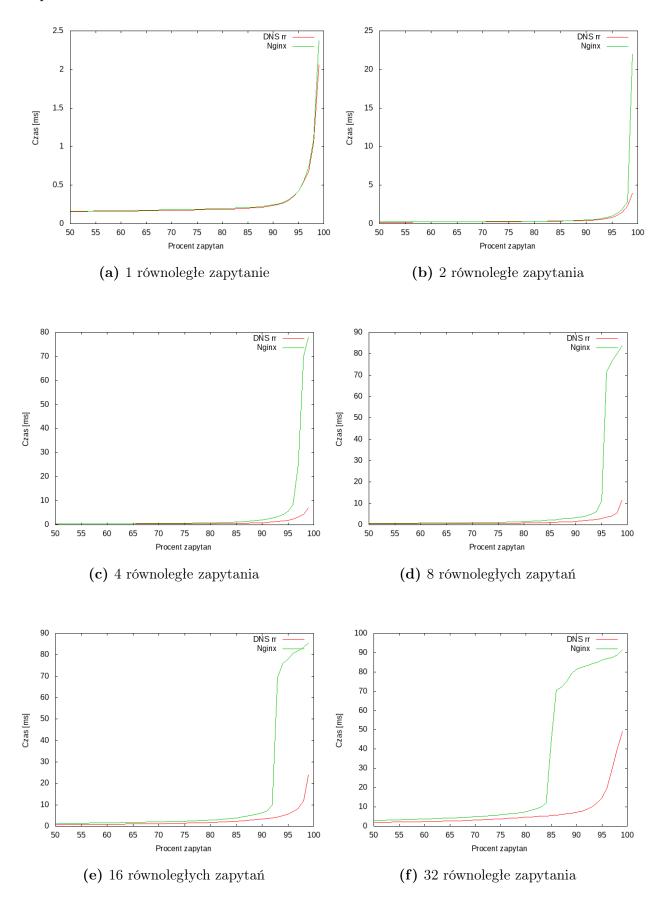
Listing 4.2: DNS round robin

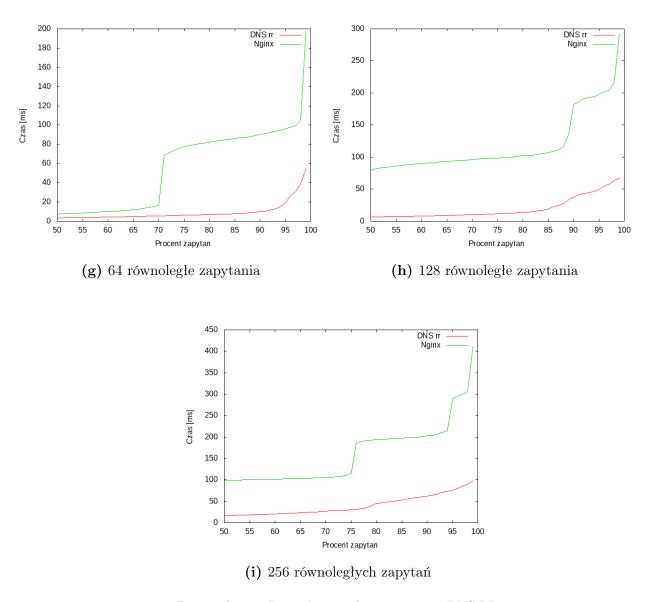
```
(default3.2)[nie 15/03/01 13:40 CET][pts/32][x86_64/linux-gnu/3.18.1-gentoo][5.0.7]
<torgiren@redraptor:~/SZZ/tekst/lst>
zsh/6 13647 (git)-[tekst]-% dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short
10.13.0.14
10.13.0.11
10.13.0.12
10.13.0.13
```

Zawiera on cztery serwery z identyczną konfiguracją.

Wykresy 4.5 przedstawiają czasy obsługi zapytań w przypadku pojedynczego serwera WWW

oraz grupy serwerów z dystrybucją ruchu poprzez *DNS round robin*. Na wykresach został pominięty czas najdłuższego połączenia z powodu małego wkładu informacyjnego oraz dużego stopnia zaciemniania obrazu.

Rysunek 4.5: Dystrybuja ruchu w oparciu o DNS RR

Tabela 4.1 przedstawia liczbę obsłużonych zapytań na sekundę.

4.3.3 Podsumowanie

Jak można zaobserwować na wykresach, użycie dystrybucji ruchy zmniejsza czasy oczekiwania na przetworzenie zapytań.

Dane przedstawione w tabeli 4.1 pokazują, iż użycie czterech serwerów zamiast jednego daje w większości przypadków przyrost ok 300%, co jest wartością oczekiwaną, ponieważ przy użyciu trzech dodatkowych serwerów oczekujemy trzykrotnego przyrostu wydajności.

W przypadku jednego równoległego połączenia oczekiwanym przyrostem były przyrost 0% ponieważ wykonywane jest jedno połączenie, jednak specyfika serwera Nginx jest taka, że po przyjęciu stu połączeń w trybie Keep-Alive zamyka on połączenie. Następuje wtedy nawiązanie kolejnego, które zostaje przekierowane do kolejnego serwera z puli *DNS round robin*. Jest to przyczyną zwiększonego przyrostu dla jednego i dwóch równoległych połączeń.

Liczba połączeń	Nginx	DNS RR	Przyrost
1	2571	4301	+67%
2	2001	5458	+172%
4	1353	6264	+362%
8	1704	7582	+344%
16	2097	8720	+315%
32	2133	7484	+250%
64	1968	10617	+439%
128	1945	10194	+424%
256	2190	9821	+348%

Tabela 4.1: Obsłużonych zapytań na sekundę

Przy liczbie połączeń cztery i więcej powyższy efekt nie ma znaczenia, ponieważ w obsłudze zapytań biorą udział wszystkie serwery.

4.4 LVS

W tej sekcji przetestowany zostanie LVS w trybie *direct routing*, ponieważ jest on najrozsądniejszym trybem. Testom poddany zostanie narzut wynikający z użycia LVS, jak również przetestowane zostaną rozwiązanie bliższe rzeczywistości, czyli zawierające kilka *real server*ów. Ponadto, sprawdzone zostanie zachowanie LVS w warunkach nieidealnych, tj. w przypadku awarii jednego z *real server*ów oraz w przypadku wysycenia łącza.

4.4.1 Uwagi dotyczące urządzeń sieciowych

Ponieważ w omawianym rozwiązaniu występuje jeden węzeł do którego nawiązywane są połączenia, parametry łącza są w tym przypadku (w przeciwieństwie do DNS round robin gdzie klient łączy się do różnych serwerów) istotne.

Maszyna z directorem

- Wirtualizowany sterownik karty sieciowej: rtl8139
- Szybkość karty podawana przez ethtool: 100Mb/s

Maszyna z LXC

• Wirtualizowany sterownik karty sieciowej: virtio

• Szybkość karty podawana przez ethtool: Brak

Maszyna z Nginx

- Wirtualizowany sterownik karty sieciowej: wirtualny interface hosta
- Szybkość karty podawana przez ethtool: 10000Mb/s

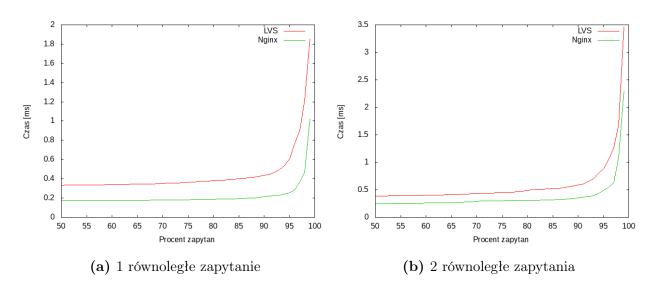
Na uwagę zasługują tutaj parametry maszyny będącej hostem dla LXC. Użycie sterownika virtio pozwala maszynie wirtualizowanej komunikować się z maszyną hostującą bez emulacji konkretnych sterowników sieciowych, lecz już na poziomie jądra. Dlatego nie jest możliwe określenie prędkości takiego interface-u, ponieważ zasada jego działania jest inna niż rzeczywistych kart sieciowych.

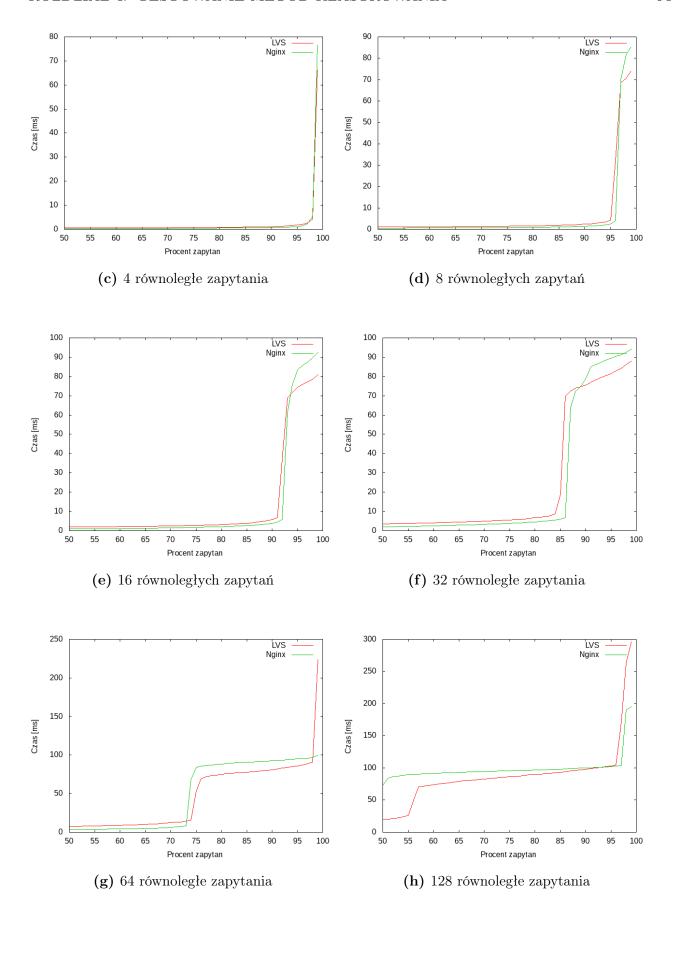
Podobnie sytuacja wygląda dla kontenerów LXC. Tam komunikacja następuje poprzez wirtualne interface-y na jeden maszynie, dlatego prędkość podana przez ethtool wynosi 10Gb/s.

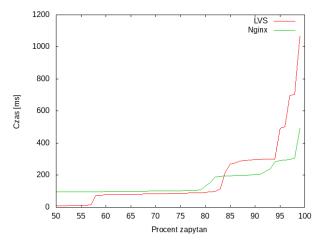
W przypadku testowania zachowania rozwiązania na wysycenie łącza, zastosowany zostanie duży plik HTML o rozmiarze ok 1MB. Pozwoli to zasymulować sytuacje w której żądany ruch będzie większy niż możliwości łącza serwera.

4.4.2 Narzut własny LVS

Aby sprawdzić jakie opóźnienie generuje mechanizm LVS, skonfigurowany zostanie jeden serwer director oraz jeden real server. Porównując czasy odpowiedzi serwera WWW odpytywanego bezpośrednio oraz poprzez LVS, otrzymamy jaki wpływ na działanie ma LVS. Żądany będzie mały plik statyczny.

(i) 256 równoległych zapytań

Rysunek 4.6: Narzut własny LVS

Jak widać na rysunku 4.6, czasy odpowiedzi serwera bezpośrednio oraz poprzez LVS nie odbiegają zbytnio od siebie. Różnica na wykresie jest widoczna jedynie dla jednego konkurencyjnego zapytania, jednak wartość tych czasów (0.2ms i 0.4ms) są na tyle małe, ze ta różnica może zostać pominięta.

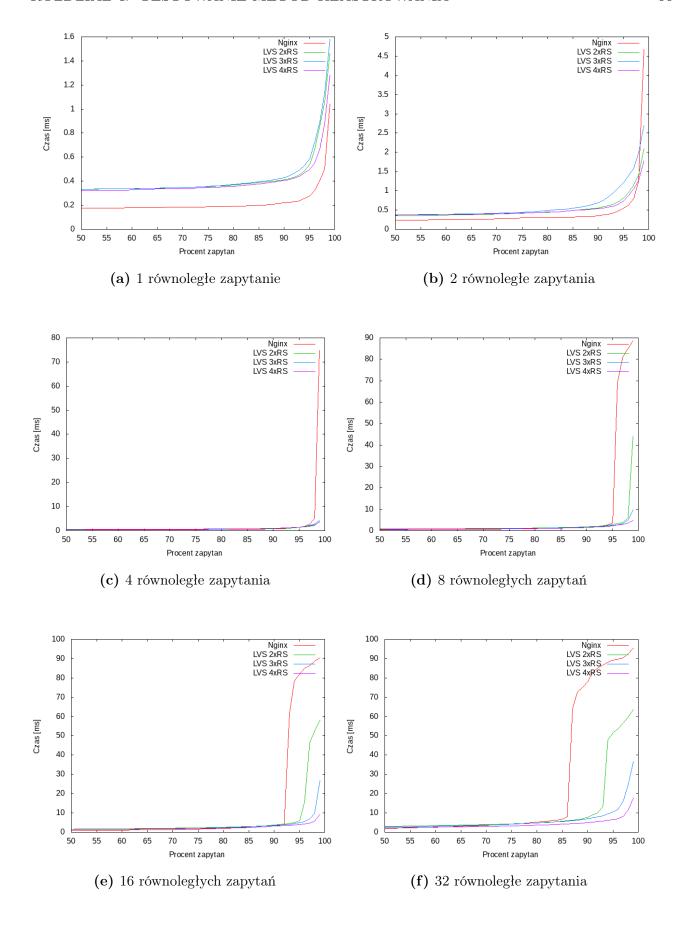
4.4.3 Wiele real serverów

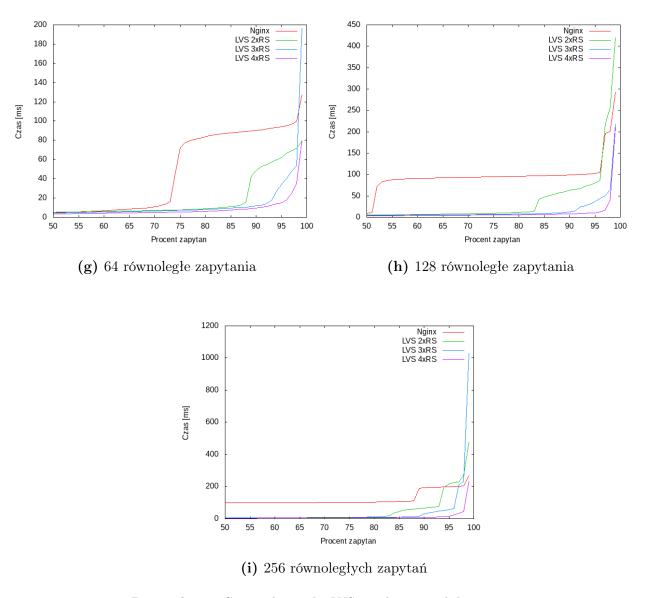
Rozważmy teraz przypadek, w którym mamy cztery takie same serwery WWW. Zostały skonfigurowane 3 usługi LVS. Tą konfiguracje przedstawia listing 4.3.

Listing 4.3: LVS z wieloma serwerami

root@lvs:/home/mgr# ipvsadm -L -n							
IP Virtual Server version 1.2.1 (size=4096)							
Prot	LocalAddress:Port Scheduler I	Flags					
->	RemoteAddress:Port	Forward	Weight	ActiveConn	InActConn		
TCP	10.13.0.101:80 rr						
->	10.13.0.11:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.12:80	Route	1	0	0		
TCP	10.13.0.102:80 rr						
->	10.13.0.11:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.12:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.13:80	Route	1	0	0		
TCP	10.13.0.103:80 rr						
->	10.13.0.11:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.12:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.13:80	Route	1	0	0		
->	10.13.0.14:80	Route	1	0	0		

Widzimy, ze każda z usług posiada inną liczę serwerów oraz posiada taki sam algorytm balansowania. Każdy z serwerów ma wagę 1 oraz każdy jest wykorzystywany w trybie direct routing.

Rysunek 4.7: Czasy odpowiedzi LVS w zależności od ilości serverów

Wykresy 4.7 przedstawiają czasy odpowiedzi w zależności o ilości real server-ów. Wymaga on trochę dokładniejszej analizy niż poprzednie wykresy. Dla jednego równoległego zapytania, widzimy ze czasy każdej z usług LVS są gorsze niż bezpośrednie zapytania do server WWW. Dzieje się tak dlatego, ze mając jedno równoczesne zapytanie, wykorzystywany jest tylko jeden serwer na raz, czyli jest to sytuacja tożsama z rozdziałem 4.4.2.

W przypadku 2 połączeń, wykresy zaczynają się zbiegać, ponieważ narzut LVS zaczyna być kompensowany poprzez dystrybucję zapytań.

Począwszy od czterech zapytań, zauważamy że połączenia kierowane do LVS są obsługiwane szybciej. Najbardziej jest to widoczne przy dużym obciążeniu serwera, tj. 128 i 256 równoległych zapytań.

4.4.4 Odporność na błędy

W rozdziale tym, omówione zostanie obsługiwanie błędów przez LVS.

Obsługa wysokiej wydajności

Niestety narzędzie wykorzystywane w tej pracy do testowania wydajności rozwiązań, posiada bardzo ubogą obsługę błędów, dlatego nie zostaną zamieszczone żadne wykresy.

Ponieważ LVS jest narzędziem nastawionym na wydajność i mały rozmiar, nie wspiera natywnie sprawdzania dostępności usług na real server-ach. W przypadku niedostępności usługi, pakiet zostaje przekazany do real server-a, który natomiast odpowiada błędem. Mogą to być błędy connection refused, timeout, file not found bądź wiele innych. Taki też błąd zostaje przekazany do klienta.

Sytuacja taka wynika z kilku czynników. Jednym z nich jest tryb działania LVS:

LVS DR/TUN

W tym trybie odpowiedź jest kierowana bezpośrednio do klienta. W związku z tym, director nie jest świadomy błędnej odpowiedzi real server-a, dlatego nie może ponowić zapytania do innego, działającego.

LVS NAT

W tym przypadku, ruch powracający przechodzi ponownie przez *directora* i istnieje techniczna możliwość wykrywania błędów w odpowiedzi. Jednak, aby zachować homogeniczność zachowania w każdym trybie, nie jest to wykonywane.

Kolejną przyczyną takiego zachowania LVS jest warstwa w której on pracuje. Jego głównym zadaniem jest przekazywanie pakietów i ingerencja w nie jedynie na warstwie drugiej a inspekcja jedynie do warstwy czwartej. Tak niskie działanie usługi w znacznym stopniu ograniczyło by możliwości monitorowania usług na *real server*-ach do sprawdzania możliwości połączenia na dany port (co w wielu przypadkach wystarcza).

Ponadto, LVS nastawiony jest na wydajność i dążenie, aby jego kod był jak najmniejszy i najszybszy. Dodanie do niego kodu obsługującego różne scenariusze sprawdzania dostępności usługi obniżyłyby ta wydajność.

Wszystkie powyższe powody sprawiają, że aby dodać do LVS wsparcie dla wysokiej dostępności, należy użyć dodatkowych narzędzi. Bądź po stronie LVS, które sprawdzają dostępność usług (na dowolnym poziomie) i ewentualnie wypinają z LVS niedostępne serwery, bądź rzadziej, po stronie real server-ów zastosowanie floating IP, nadające innej, działającej maszynie adres IP maszyny która uległa awarii.

Zachowanie w przypadku awarii

Jak zostało wspomniane w poprzednim paragrafie, real server odpowiada bezpośrednio do klienta, dlatego w przypadku awarii jednego z serwerów, zapytania kierowane na niego zostaną odrzucone. Spowoduje to zwrócenie błędu do klienta. Ten może to odczuć na kilka sposobów, np w przypadku stron WWW, jeżeli zapytanie o plik index.html zostanie przekazane do

niedziałającego serwera, klient otrzyma w przeglądarce informację connection refused. Po odświeżeniu strony, zapytanie powinno trafić na inną maszynę, która zwróci treść strony.

To prowadzi do kolejnej sytuacji, w której zapytanie o index.html zakończyło się sukcesem, natomiast zapytania o kolejne pliki statyczne będą trafiać na niedziałającą maszynę. Spowoduje to niewczytanie się obrazów, arkuszy stylów bądź skryptów java script. Jest to sytuacja bardziej irytująca dla użytkownika, ponieważ zostaje mu przedstawiona część treści na stronie, lecz zwykle w sposób niepozwalający na jej komfortowe przeglądanie.

Trzecią sytuacją która może wystąpić - będącą chyba najgroźniejszą pod kątem logistycznym - jest poprawne załadowanie się całej treści strony, jednak zapytania dynamicznie generowane przez np: Ajax-a trafiają na niedziałający serwer i nie są przetwarzane. Zwykle klient nie jest informowany o niepowodzeniu przy takim zapytaniu, bądź jest informowany o niepowodzeniu bez podawania przyczyny. Jest to szczególnie niebezpieczne przy wykonywaniu ważnych operacji typu składanie wniosków bądź robienie przelewów w banku.

Wysycenie łącza

Do testowanie wysycenia łącza, został wybrany plik o rozmiarze 1MB. Niestety przy badanych maszynach nie udało się osiągnąć pełniej mocy łącza, a jedynie ruch na poziomie 900KB/s. Sytuacja taka spowodowana jest utylizacją pracy procesora na poziomie 95%.

Tak wysokie zużycie CPU wynika z potrzeby przekazania wszystkich pakietów ACK wracających od klienta.

Powyższy test pokazuje, iż LVS jest odporny na problem wysycenia łącza i jego wydajność ograniczają inne parametry maszyny.

W przeprowadzanym teście, przybliżona wartość wydajności wynosi ok 320 zapytań na sekundę.

4.4.5 Podsumowanie

Wykonane testy pokazują, iż *Linux Virtual Server* jest technologią bardzo wydajną. Jej narzut własny jest bliski zeru, natomiast przy większej ilości serwerów następuje bardzo efektywny rozdział zapytań.

Niestety LVS nie posiada żadnych metod wykrywania awarii real server-ów, dlatego w tym celu należy użyć dodatkowych narzędzi. Tabela 4.2 potwierdza przedstawione wnioski. W przypadku jednego połączenia przyrost wynosi 0, natomiast dla połączeń 8 i więcej, przyrost oscyluje około wartości 300, co jest wartością oczekiwaną.

4.5 Haproxy

Rozdział ten skupi się na przetestowaniu wydajności aplikacji Haproxy, oraz jej odporności na awarie serwerów backend-owych.

Liczba połączeń	Nginx	LVS 4xRS	Przyrost	
1	2697.30	2722.17	0%	
2	2148.13	4610.76	114%	
4	2182.04	5619.42	157%	
8	1934.86	8103.03	318%	
16	2182.62	8940.06	309%	
32	2333.41	10542.87	351%	
64	2278.52	9411.09	313%	
128	2390.89	10907.20	356%	
256	2648.01	9499.84	258%	

Tabela 4.2: Obsłużonych zapytań na sekundę

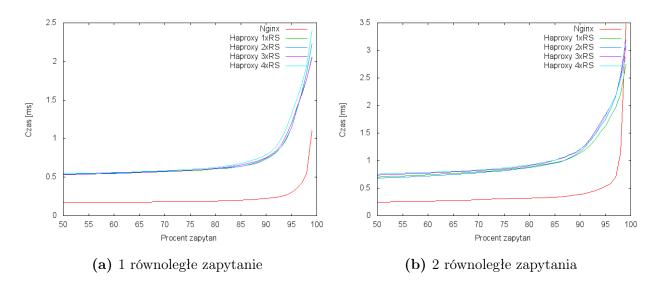
4.5.1 Uwagi dotyczące urządzeń sieciowych

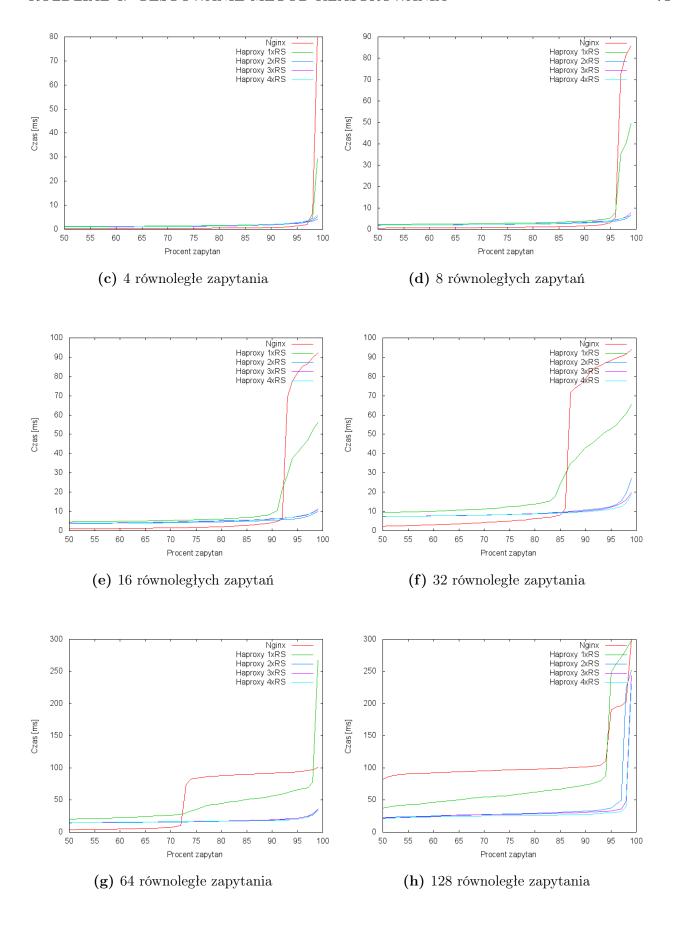
W celu zachowania porównywalnego środowiska co LVS, zostaną zastosowane wytyczne z rozdziału 4.4.1.

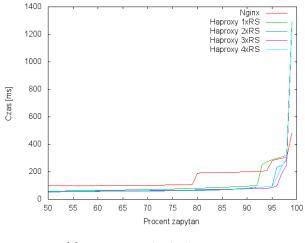
4.5.1.1 Wydajność

Rozdział ten skupi się na przetestowaniu wydajności Haproxy. Testowane zostanie bezpośrednie połączenie do Nginx-a oraz połączenia czterech usług Haproxy, zawierające odpowiednia, jeden, dwa, trzy i cztery serwery *backend*-owe.

Zapytania, podobnie jak w LVS będą kierowane o mały plik statyczny.

(i) 256 równoległych zapytań

Rysunek 4.8: Czasy odpowiedzi Haproxy w zależności od ilości serwerów

Wykres 4.8 przedstawia czasy odpowiedzi Haproxy oraz Nginxa w zależności od ilości równoległych zapytań.

Jak można zauważyć, dla niewielkiej liczby równoległych zapytać, czasy odpowiedzi Haproxy są zbliżone do natywnego Nginx-a. Wzrost wydajności widać dopiero przy większej ilości zapytań, tj. od około 64 równoległych zapytań.

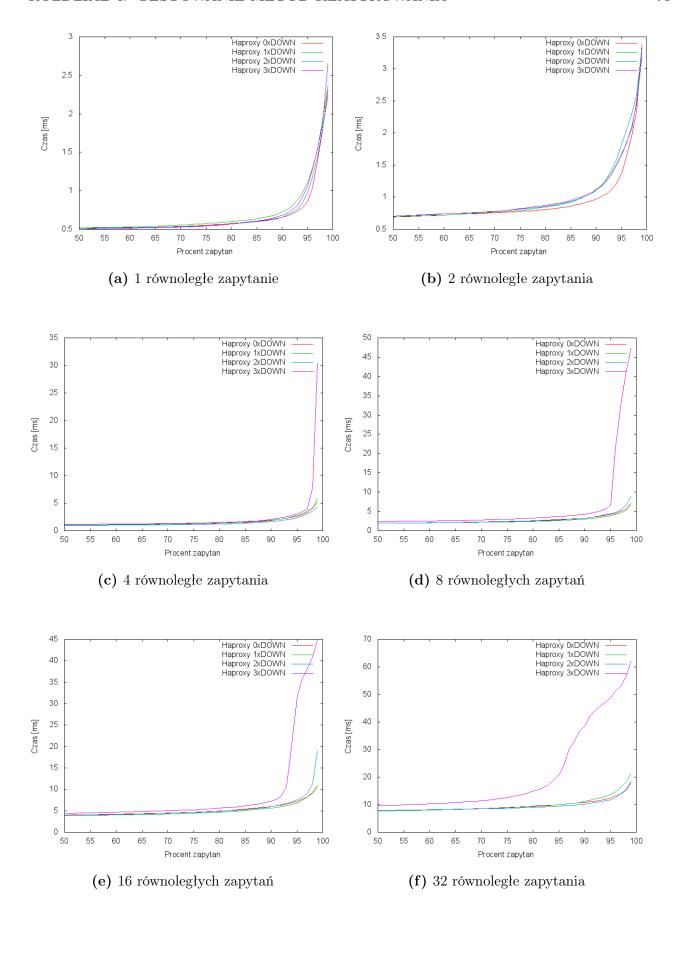
4.5.2 Odporność na awarie

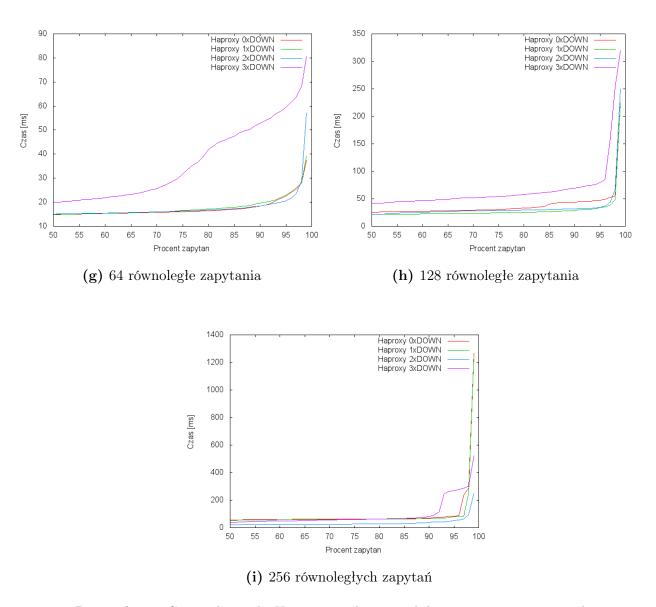
4.5.2.1 Awaria serwerów backendowych

Ponieważ Haproxy został zaprojektowany z myślą o wysokiej dostępności, posiada on natywną obsługę wykrywania awarii serwerów. W przypadku wykrycia awarii, dany serwer zostaje oznaczony jako DOWN i nie zostają do niego przekazywane zapytania. Zmniejsza to wydajność całego klastra, jednak zapytania użytkownika zostają przekazane do działających maszyn, dzięki czemu, klient zawsze otrzymuje odpowiedź.

Aby zobrazować zachowanie Haproxy na awarie maszyn, zostaną przeprowadzone testy wydajnościowe z wszystkimi czterema serwerami działającymi, a następnie te same testy zostaną powtórzone dla wyłączonych usług Nginx na jednym, dwóch oraz na trzech maszynach.

Testy dla wyłączonych czterech maszyn nie zostaną przeprowadzone, ponieważ z powodu braku jakiekolwiek serwera *backend*-owego, klient nigdy nie otrzyma odpowiedzi.

Rysunek 4.9: Czasy odpowiedzi Haproxy w zależności od ilości serwerów i awarii węzłów

Wykresy przedstawione na rysunku 4.9 pokazują, że awaria węzłów nie powoduje błędnych odpowiedzi do klienta. Poprzednie spostrzeżenie jest prawdziwe pomijając drobną anomalię dla 32 i 64 połączeń, gdzie Haproxy z trzeba niedziałającymi serwerami daje trochę gorsze odpowiedzi.

Powyższe testy zapytań były przeprowadzane dopiero po ustaleniu przez Haproxy, niedostępności usługi po jej wyłączeniu.

Awaria węzła w trakcie obsługi zapytań

Poprzedni rozdział wykazał, iż po ustaleniu się stanu DOWN dla serwerów *backend*-owych, Haproxy nie powoduje żadnych błędów w odpowiedziach do klienta.

Kolejnym testem dla wysokiej dostępności jest zachowanie się Haproxy w przypadku awarii serwera dla połączeń obsługiwanych po awarii serwera a przed wykryciem tego faktu przez system.

Haproxy sprawdza dostępność usługi co jedną sekundę, natomiast po trzeciej nieudanej próbie połączenia, uznaje usługę za niedostępną. W efekcie, powstaje trzy sekundowe *okno* w którym klient może uzyskać odpowiedź o niedostępności usługi.

Test polegał na ciągłym wysyłaniu 128 równoległych zapytań do serwera. W tym samym czasie nastąpiło wyłączenie usługi Nginx na jednym z serwerów. W trakcie trzy sekundowego *okienka*, zostało zwróconych od 50 do 150 błędów (w zależności od uruchomienia testu).

Cały test trwał 14 sekund. W jego trakcie zostało wykonanych 30000 zapytań z czego ok 100 zakończyło się niepowodzeniem. W mojej opinii jest to bardzo wysoki poziom dostępności usługi.

Wysycenie łącza

Warunki testowanie wysycenia łącza dla Haproxy są analogiczne do tych stosowanych w LVS (rozdział 4.4.4).

W tym przypadku procesor podobnie został obciążony na 100%. Wykorzystanie łącza utrzymywało się na poziomie 10MB/s, natomiast liczba obłużonych zapytań na sekundę wynosiła około 20.

4.5.3 Podsumowanie

Jak wykazały testy, Haproxy daje bardzo duży poziom wysokiej dostępności. Można zauważyć bardzo krótki czas wykrywania niedostępności usługi, oraz bardzo dobrą reakcje minimalizującą ilość błędów zwracanych do klienta.

Tabela 4.3 przedstawia przyrost wydajności względem pojedynczego serwera WWW . Można

Liczba połączeń	Nginx	Haproxy 4xRS	Przyrost
1	2741.46	1521.45	-44%
2	2142.82	2207.01	2%
4	2006.00	2940.17	46%
8	2133.27	3563.32	67%
16	2139.60	3532.11	65%
32	2226.88	4067.57	82%
64	2335.50	3930.86	68%
128	2183.21	4189.07	91%
256	2394.04	2875.26	20%
·		·	

Tabela 4.3: Przyrost obsłużonych zapytań przez Haproxy

zauważyć, że dla jednego połączenia mamy przyrost ujemny. Wartości przyrostów dla większej liczby połączeń również nie są zbyt wysokie. Sytuacja ta wynika z faktu zapotrzebowania na dużą moc obliczeniowa związaną z *Nat*-owaniem pakietów oraz przeliczaniem adresów.

4.6 Porównanie LVS oraz Haproxy

Jak wykazały testy, oba omawiane systemy służą do balansowania połączeń pomiędzy realne serwery obsługujące zapytania. Zadaniem administratora jest ocena i wybór odpowiedniego narzędzia do odpowiedniej sytuacji.

Dla dużego ruchu odpowiedniejszy wydaje się LVS, gdyż jest dużo bardziej wydajny, jednak nie wspiera natywnie wysokiej dostępności. Administrator jest odpowiedzialny za dobranie innego narzędzia dodającego obsługę awarii serwerów, aby klient nie otrzymywał błędnych komunikatów zwrotnych.

Natomiast przy obsłudze mniejszego ruchu, Haproxy zyskuje dzięki dobremu systemowi wykrywania awarii, co zapewnia ciągłą dostępność usługi dla klienta.

Warto zwrócić uwagę, ze dla jednego i dwóch równoległych połączeń, zarówno Haproxy jak i LVS mają bardzo dobre czasy odpowiedzi. Różnice zaczynają się dopiero dla większego obciążenia, co zostało wyjaśnione w poprzednim paragrafie.

Dodatkowo, można zauważyć różnicę w wykorzystaniu łącza. W testowanym środowisku, ani Haproxy ani LVS nie wysyciły łącza, gdyż procesor był elementem limitującym możliwości obu metod, jednak różnica wykorzystania łącza przy obecnych parametrach, pozwala wysnuć teorię, że przy wykorzystaniu mocniejszych maszyn w środowisku produkcyjnym, różnica ta może mieć znaczenie, gdy ich możliwości zaczną być limitowane przez łącze.

4.7 Nietestowane rozwiązania

W tym rozdziale nie zostały poruszone wszystkie kwestie związane z wysoką dostępnością. Oto najważniejsze pozycje które nie zostały przetestowane.

- możliwości Nginx-a do rozdzielania połączeń. Zostały pominięte ponieważ możliwość wykrywania niedostępności usług jest dostępna jedynie w płatnej subskrypcji. Z powodu mnogości darmowych rozwiązań open source-owych, płatne moduły nie były testowane.
- heartbeat/keepalied/ldirector/...- szereg narzędzi dodających funkcjonalność wysokiej dostępności do LVS.
- corosync/...- narzędzia do zapewniania wysokiej dostępności dla urządzeń brzegowych. Pozwalają ustawić tzw. floating IP. W przypadku awarii jednej maszyny (np: directora LVS), druga, zapasowa, wykrywa ten fakt i ustawia odpowiednie adresy na swoim

interface-ie oraz konfiguruje odpowiednie usługi, tak, aby móc przejąć funkcje maszyny która uległa awarii.

Rozdział 5

Opis projektu

5.1 Opis

W poprzednich rozdziałach zostały przedstawione metody klastrowania oraz zarządzania konfiguracją, a następnie zostały one przetestowane. Została również wykazana zasadność ich stosowania.

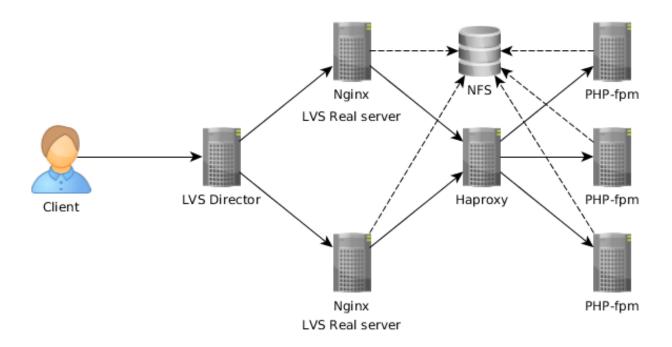
Jednak, aby wdrożyć takie rozwiązania, potrzebna jest wiedza oraz czas pracy administratora.

System zautomatyzowanego zarządzania konfiguracją farmy serwerów aplikacji WWW (zwany dalej SZZ) ma za zadanie uprościć konfigurację klastra WWW, pozwalając zaoszczędzić czas i pieniądze. Opisywany system będzie mógł być obsługiwany przez osoby nie posiadające dogłębnej wiedzy z zakresu administracji systemami linux ani serwerami WWW. Wymagana jest jedynie podstawowa wiedza techniczna, którą posiada przeciętny programista.

Konfiguracja odbywa się poprzez edycję plików, dlatego obsługująca system powinna być w stanie obsługiwać połączenia ssh oraz edytor tekstowy.

5.2 Struktura

SZZ wykorzystuje różne metody klastrowania. Struktura systemu została przedstawiona na rys 5.1 Pierwszą warstwą klastrowania jest LVS (por. 2.4). Zapytanie trafiające na serwer obsługiwane są przez direcotor-a. Następnie przekazywane są do serwerów WWW, które analizując zapytania serwują treści statyczne ze wspólnego zasobu NFS. W przypadku zapytania o treści dynamiczne, zapytania przekazywane jest do warstwy trzeciej projektu, czyli usługi Haproxy, która przekazuje zadania do odpowiedniego serwera z usługą PHP-fpm. Po wygenerowaniu odpowiedzi, serwer roboczy zwraca odpowiedź do Haproxy, które przekazuje je do serwera WWW. Ten natomiast, będąc real server-em w klastrze LVS, odpowiada bezpośrednio klientowi.

Rysunek 5.1: Struktura SZZ

5.2.1 Warstwa zero - storage

Projekt posiada wspólny zasób dyskowy wystawiany poprzez protokół NFS. Metoda ta w znaczny sposób uprasza aktualizację aplikacji na wszystkich węzłach równocześnie - kosztem braku możliwości wykonywania tzw. rolling update. Ta technologi rozwiązuje również problem wgrywania plików na serwer oraz ich propagacji ponieważ każdy wgrywany plik trafia na wspólny zasób i jest od razu widziany przez pozostałe węzły.

Wydajność NFS jest zadowalająca przy wykorzystywaniu w obrębie jeden serwerowni i jednej sieci LAN. W przypadku chęci użycia rozproszenia systemu między kilkoma *datacenter* należy ze własnym zakresie obsłużyć synchronizację wgrywanych plików oraz aktualizacji.

5.2.2 Warstwa pierwsza - LVS

Jedynym wystawionym na świat serwerem jest director. Do niego trafiają wszystkie zapytania od klientów. Wykorzystana w projekcie konfiguracja używa scheduler-a opartego o algorytm round robin, czyli przekazuje zapytania na wszystkie serwery po kolei. Technologia LVS pozwala na posiadanie tylko jednego serwera typu director, ponieważ jego zadaniem jest jedynie przekazywanie zapytać do real server-ów. Ponadto, jak zostało omówione wcześniej, odpowiedzi do klienta wysyłane są bezpośrednio od real server-ów, bez udziału director-a co pozwala na obsługę nawet dużego ruchu.

Obecna konfiguracja nie posiada narzędzi do wykrywania niedostępności director-a bądź real server-ów, dlatego konfiguracja narzędzi typu heartbeat oraz technologi floating IP i/lub monitoringu stanu serwerów, leży po stronie użytkownika.

5.2.3 Warstwa druga - Nginx

Drugą warstwą jest warstwa serwerów WWW. Do nich trafiają zapytania przekazywane z pierwszej warstwy. Serwer WWW obsługujący wiele *Virtual Host*-ów, analizuje zapytanie pod kontem, czy żądana ścieżka jest istniejącym plikiem na dysku. Jeżeli plik istnieje, jest on serwowany klientowi. W przeciwnym wypadku, zapytanie zostaje przekazywane do haproxy.

5.2.4 Warstwa trzecia - Haproxy

Haproxy jest trzecią warstwą systemu. Przez tą warstwę przechodzą wszystkie zapytania o treści dynamiczne. Usługa tworzy osobny frontend oraz backend dla każdego projektu. Haproxy posiada wbudowaną obsługę wykrywania, dlatego warstwa trzecia zapewnia pełna HA.

Wysycenie łącza dla warstwy trzeciej nie powinna być problemem, ponieważ zapytania odbywają się jedynie po dane dynamiczne - zwykle tekstowe. Wszystkie zapytania o obrazy i inne treści statyczne zostają obsłużone warstwę wcześniej. System nie zapewnia wysokiej dostępności dla usługi haproxy. Administrator powinien skonfigurować monitoring aby móc taką awarię wykryć maksymalnie szybko i usunąć usterkę. W przypadku niemożliwości naprawy maszyny, system pozwala na skonfigurowanie nowej maszyny dla warstwy trzeciej oraz przekonfigurowanie w stosunkowo krótkim czasie.

5.2.5 Warstwa czwarta - PHP-fpm

Najniższą warstwą systemu jest warstwa robocza. PHP-fpm odpowiedzialny jest za generowanie treści dynamicznych. Podobnie jak serwer WWW, korzysta on ze współdzielonego zasobu dyskowego udostępnianego po NFS. Na jednej maszynie może być uruchomionych kilka aplikacji PHP-fpm.

5.3 Zasada działania

Sekcja ta opisuje kroki jakie podejmuje system, aby skonfigurować klaster zgodnie z założeniami.

5.3.1 NFS

Aby skonfigurować serwer NFS, system instaluje potrzebne pakiety a następnie kopiuje plik konfiguracyjny na serwer. W następnej kolejności ustawia autostart server NFS oraz go uruchamia.

W drugiej kolejności, następuje instalacja *git*-a. Ostatnią wykonywaną rzeczą, jest *deploy* wszystkich aplikacji. *Deploy* wykonywany jest do aktualnej wersji w gałęzi *master*.

5.3.2 Director

Do skonfigurowania *Directora*, potrzebna jest instalacja pakietu ipvsadm, który dostarcza narzędzia do konfiguracji *Linux Virtual Server*. Konfiguracja *LVS* przeprowadzana jest poprzez użycie mechanizmu zapisu i odczytu aktualnej tablicy *LVS*. Tuż po instalacji, wykonywany jest zapis konfiguracji, w celu przeprowadzenia całej procedury zapisu tablicy do pliku. Następnie, generowany jest nowy plik konfiguracji na podstawie parametrów zadanych przez użytkownika. Plik ten jest wgrywany na serwer i podmienia poprzednio utworzony przy poleceniu zapisu. Następnie wykonywana jest procedura wczytywania tablicy z pliku do aktualnie działającej instancji. W efekcie, tablica wygenerowana przez system staje się aktualnie działającą. Następnie ustawia się autouruchamianie usługi LVS.

W drugiej kolejności, tworzony jest wirtualny interface sieciowy, oraz zostają mu przypisane adresy IP odpowiednie dla konkretnych projektów.

Każdy projekt nasłuchuje na dedykowanym sobie adresie IP. Daje to możliwość dedykowania konkretnych serwerów WWW dla projektów, zamiast przypisywać obsługę wszystkich serwerów dla każdego projektu.

5.3.3 Real server

Konfiguracja real server-ów jest zbliżona do director-a. Następuje stworzenie wirtualnego interface-u a następnie przypisanie mu odpowiednich adresów IP. Ważną różnicą w przypadku real server-ów jest zapewnienie, aby real server-y nie odpowiadały na zapytania ARP. Uzyskiwane jest to poprzez użycie arptables. System blokuje wszystkie pakiety typu ARP response i pochodzące z adresacji używanej przez LVS do nasłuchiwania przez projekty.

5.3.4 Server WWW

Serwer WWW instalowany jest na *real server*-rze. Następuje instalacja serwera nginx oraz ustawienie jego autouruchamiania.

W kolejnym kroku generowana jest konfiguracja *vhost-*ów. Dla każdej *hostgroup-*y z konfiguracji, zaczynającej się od *proj_* (założenie konfiguracji), tworzona jest osobna sekcja server. Document root jest ustawiany do odpowiedniego katalogu na zasobie sieciowym. Następnie konfigurowane jest *proxy* plików php do serwera z odpowiednio skonfigurowanym *haproxy*. Obecna wersja oprogramowania nie wspiera przyjaznych linków, prowadzących do skryptów PHP a nie kończących się rozsrzerzeniem .php.

5.3.5 Server haproxy

Konfiguracja serwera haproxy polega, podobnie jak innych komponentów, na instalacji aplikacji, wgraniu konfiguracji oraz uruchomieniu usługi. System tworzy konfigurację dla haproxy bazując na ustawieniach projektów użytkownika. Dla każdego zdefiniowanego w systemie projektu, backend, wykorzystujący algorytm round robin, a następnie umieszcza w nim wszystkie serwery typu worker odpowiedzialne za procesowany projekt. Następnie tworzy frontend nasłuchujący na porcie odpowiadającym id projetu oraz wykorzystujący odpowiedni backend Dodatkowo, haproxy wystawia na standardowym porcie 9000 statystyki aktualnie działającej instancji.

5.3.6 Serwer roboczy - worker

Serwery robocze pracują w oparciu o PHP-fpm, dlatego pierwszym krokiem konfiguracji jest upewnienie się, że jest on zainstalowany, a jeśli nie, to jego instalacja. Następnie wgrywana jest konfiguracja, która w typ przypadku zawiera konfiguracje *pool*-i dla każdego projektu obsługiwanego przez dany serwer roboczy. Każda pula nasłuchuje na porcie odpowiadającym id projektu.

5.4 Konfiguracja

5.4.1 Maszyny konfigurowane

Podstawowa konfiguracja maszyn będących w klastrze jest w gestii administratora oraz powinien posiadać system Debian Linux bądź CentOS Linux. Dodatkowo, muszą mieć uruchomioną usługę SSH. Zalecane jest również wgranie kluczy RSA. Należy również zapewnić, aby na maszynie był zainstalowany interpreter Pythona w wersji min. 2.6.

5.4.2 Maszyna konfigurująca

Podobnie jak w przypadku maszyn konfigurowanych, administrator musi zadbać, aby na maszynie był zainstalowany system GNU/Linux, Interpreter języka Python w wersji min. 2.6 oraz zalecane jest wygenerowanie pary kluczy RSA. Instalacja oprogramowanie Ansible, została opisane w rozdziale 3.5.1.2.

5.4.3 Konfiguracja właściwa

Konfiguracja systemu odbywa się poprzez edycję dwóch plików. Pierwszym jest plik inventory, drugim group_vars/all.

5.4.3.1 Plik inventory

W celu popranej pracy systemu, należy umieścić w tym pliku odpowiednie sekcje. Sekcje dzielą się na 3 poziomy abstrakcji.

Poziom pierwszy

Definiuje on najniższą warstwę, czyli wszystkie *host*-y wykorzystywane do konfiguracji klastra. Zostały one podzielone na następujące sekcje:

datastore

w sekcji tej należy umieścić host-a który ma zostać skonfigurowany jako serwer NFS. System nie oferuje w tym zakresie żadnego wsparcia dla HA, dlatego w tej sekcji powinien się znaleźć tylko jeden host.

workers

ta sekcja definiuje *host*-y które mają pełnić rolę *worker*-ów, tj. będą serwować usługę PHP. Należy tutaj wpisać wszystkie serwery robocze, niezależnie od projektu dla którego mają serwować dane.

haproxy sekcja ta określa, który *host* będzie odpowiedzialny za oferowanie usługi Haproxy. Podobnie jak w przypadku datastore, należy tutaj umieścić tylko jednego *host*-a.

http w tej sekcji należy umieścić wszystkie serwery na który ma zostać skonfigurowany serwer HTTP. Hosty tutaj zdefiniowane, zostaną również skonfigurowane tak, aby mogły pełnić rolę real server-ów dla LVS.

director ta sekcja zawiera hosty odpowiedzialne na rozdzielanie ruchu LVS. Tutaj podobnie jak datastore oraz haproxy, należy podać tylko jednego *host*-a. Przykładowa konfiguracja warstwy pierwszej znajduję się na listingu 5.1.

Listing 5.1: inventory

```
[datastore]
mgr0

[workers]
mgr2
mgr3
mgr4
mgr5
mgr6

[haproxy]
mgr7

[http]
mgr1
mgr8

[director]
mgr9
```

Poziom drugi

Drugi poziom abstrakcji wydziela spośród zdefiniowanych *host*-ów logiczne pule. Pule są opcjonalne. Istnieje możliwość podania bezpośrednio do warstwy trzeciej *host*-ów, jednak używając pul, mamy większą swobodę jeśli chodzi o rozszerzanie klastra.

Przy dużej ilości serwerów, pozwala na swobodne przełączanie całych grup serwerów pomiędzy projektami. Przykład konfiguracji drugiej warstwy został przedstawiony na listingu 5.2

Listing 5.2: inventory

```
[pula1]
mgr1
mgr2
mgr3
mgr7

[pula2]
mgr4
mgr5
mgr6
mgr8
```

Poziom trzeci

Na poziomie trzeci definiowane są projekty konfigurowanie na obsługiwanym klastrze. Definicja projektu musi zaczynać się od frazy proj_ po której następuje nazwa projektu. Zaleca się wykorzystywanie puli z warstwy drugiej, dlatego po nazwie projektu, należy dodać frazę :children. Jest to składnia ansible wykorzystywana do tworzenia grup z innych grup. Więcej na ten temat jest opisanych w rozdziale 3.5.2.1. Przykład konfiguracji trzech projektów z wykorzystaniem pul przedstawiony został na listingu 5.3

Listing 5.3: inventory

```
[proj_test.pl:children]
pula1

[proj_test.ru:children]
pula1
pula2

[proj_test2.pl:children]
pula1
pula2
```

W przedstawionym przykładzie, zostały utworzone dwie pule serwerów, oraz trzy projekty. Do projektu test.pl została podpięta jedna pula składająca się z serwerów mgr1, mgr2, mgr3

mgr7, natomiast to projektów test.ru oraz test2.pl po dwie pule, dające razem następujące serwery obsługujące te projekty: mgr1, mgr2, mgr3, mgr4, mgr5, mgr6, mgr7, mgr8

5.4.3.2 group_vars/all

Plik group_vars/all zawiera zmienne widoczne przez wszystkie maszyny obsługiwane przez system. Tutaj tez umieszczana jest konfiguracja projektów. Definicja projektów znajduje się w słowniku projects, w którym należy umieścić słowniki o nazwie projektu oraz zawierające następujące zmienne:

id

Unikalny identyfikator projektu. Wykorzystywany głównie do określania portów nasłuchów oraz odróżniania projektów. Zalecane jest aby były to wartości od 9000 wzwyż.

repo

Zawiera adres do repozytorium git z którego będą prowadzone deploy-e. Aktualny poziom zaawansowania projektu prowadzi deploy wyłącznie z gałęzi master.

address

Określa adres na którym będzie nasłuchiwać LVS. Dla każdego projektu ustalany jest adres na director-rze, oraz na real server-ach. Adresy mogą się powtarzać, jeżeli dwa projekty mają współdzielić publiczny adres IP.

Przykładowa konfiguracja projektów została przedstawiona na listingu 5.4.

Listing 5.4: group vars/all

```
ansible_ssh_user: root
projects:
  test.pl:
    id: 9005
    repo: 'https://github.com/torgiren/mgr_test1.git'
    address: 10.13.0.101
  test.ru:
    id: 9006
    repo: 'https://github.com/torgiren/mgr_test2.git'
    address: 10.13.0.102
  test2.pl:
    id: 9007
    repo: 'https://github.com/torgiren/mgr_test1.git'
    address: 10.13.0.103
```

5.5 Uruchamianie

Uruchomienie systemu powoduje natychmiastowe przystąpienie do konfiguracji węzłów w obsługiwanym klastrze. Uruchomienie polega na wywołaniu *playbook*-a poprzez polecenie:

```
ansible-playbook szz.yml
```

Spowoduje to pełny cykl konfiguracyjny, włączając w to instalację oprogramowania oraz tworzenie plików konfiguracyjnych.

W przypadku wprowadzenia drobnych zmian konfiguracyjnych, np: dodanie nowego projektu, istnieje możliwość jedynie przekonfigurowania węzłów, dodając parametr -t configure. Powoduje on wykonanie jedynie tych zadań, które są odpowiedzialne za konfiguracje usług. Opcja ta jest przydatna, ponieważ najbardziej obciążającym i czasochłonnym procesem jest przeszukiwanie repozytorium w poszukiwaniu pakietów. Dlatego ominięcie tego procesu pozwala kilkukrotnie zmniejszyć czas potrzebny systemowi na przejście cyklu. Wywołanie wygląda wtedy następująco

```
ansible-playbook szz.yml -t configure
```

Podsumowanie

Niniejsza praca wykazała potrzebę stosowania klastrów WWW. Przy obecnym rozwoju internetu, ilość zapotrzebowania na dane jest daleko wykraczająca poza możliwości pojedynczych komputerów. Ponadto, niemożność dostarczenia klientowi żądanych danych jest równoznaczne z ponoszonymi przez firmę stratami finansowymi oraz wizerunkowymi.

Obecnie każdy popularny serwis internetowy wykorzystuje różnego rodzaju klastry. Poziom zaawansowanie konfiguracji w przypadku dużych firm wykracza daleko poza możliwości opisywanego systemu.

Ponadto, w niniejszej pracy zostały opisane tylko metody softwareowe, a zostały pominięte metody hardwareowe. Wynika to z braku dostępu do profesjonalnego sprzętu.

Dodatkowo, z racji objętości pracy, pominiętę zostały niektóre, bardziej zaawansowane metody wykorzystywane przez duże korporacjie, np: zastosowanie modułu GeoIP, pozwalającego na serwowanie różnej treści klientowi w zależności od jego położenia geograficznego. Wykorzystywane jest to np: przy zwracaniu różnych adresów IP dla danej domeny. Klientowi zwraca się adres serwera w datacenter znajdującego się najbliżej, w celu zmiejszenia czasu odpowiedzi.

Nie został również poruszony temat tworzenia własnych modułów do **nginx**a pozwalających dostosować sposób dystrybucji ruchu do konkretnych warunków panujących w firmie.

Nie został również przetestowany serwer lighthttp. Wynika to z faktu dość specyficznej charakterystyki tego serwera, sprawiającej że potrafi w szybki sposób serwować pliki statyczne, lecz posiada mniejsze możliwości konfiguracyjne niż apache lub nginx.

Innym ważnym zaganieniem nieporuszonym w niniejszej pracy, jest użycie keepalived bądź innego narzędzia wspomagającego wykrywanie i wypinanie nieaktywnych węzłów z klastra LVS. Nieopisany również został mechanizm floating IP, powodujący na dynamiczne przepinanie publiczego adresu IP na zapasowy (host swap) węzeł - np: zapasowy director.

Jednak opisany system jest w stanie wystarzyć dla małej lub średniej strony. Wykorzystuje on najczęściej używane metody klastrowania i daje duże możliwości profilowania konfiguracji na potrzeby konkretnego rozwiązania.

Trzeba jednak pamiętać, że nawet najlepszy klaster wysokiej wydajności nie zastąpi optymalizacji aplikacji działającej

Bibliografia

- [1] Ansible documentation, http://docs.ansible.com/, 2014.
- [2] Module ngx_http_fastcgi_module, http://nginx.org/en/docs/http/ngx_http_fastcgi_module.html, 2014.
- [3] Module ngx_http_upstream_module, http://nginx.org/en/docs/http/ngx_http_upstream_module.html, 2014.
- [4] ab(1) $linux\ man\ page$, http://linux.die.net/man/1/ab, 2015.
- [5] Cfengine learning center, http://cfengine.com/learn/, 2015.
- [6] Learn the chef basics on ubuntu, https://learn.chef.io/learn-the-basics/ubuntu/, 2015.
- [7] Puppet enterprise quick start guide series: 2015.2, http://docs.puppetlabs.com/pe/latest/quick_start.html, 2015.
- [8] Virtual server via direct routing, http://www.linuxvirtualserver.org/VS-DRouting. html, 2015.
- [9] Virtual server via ip tunneling, http://www.linuxvirtualserver.org/ VS-IPTunneling.html, 2015.
- [10] Virtual server via nat, http://www.linuxvirtualserver.org/VS-NAT.html, 2015.
- [11] Tom Eastep, Netfilter overview, http://www.shorewall.net/images/Netfilter.png, 2014.
- [12] Marcin Fabrykowski, Bug 57616 ab dns roundrobin support, https://bz.apache.org/bugzilla/show_bug.cgi?id=57616, 2014.
- [13] Joseph Mack, Lvs-howto, http://www.austintek.com/LVS/LVS-HOWTO/HOWTO/, 2015.
- [14] Willy Tarreau, *Haproxy configuration manual*, http://cbonte.github.io/haproxy-dconv/configuration-1.5.html, 2014.

Spis rysunków

4.1	Zapytanie o mały plik statyczny	51
4.2	Zapytanie o duży plik statyczny	52
4.3	Zapytanie o szybki skrypt PHP	56
4.4	Zapytanie o wolny skrypt PHP	57
4.5	Dystrybuja ruchu w oparciu o DNS RR	61
4.6	Narzut własny LVS	65
4.7	Czasy odpowiedzi LVS w zależności od ilości serverów	67
4.8	Czasy odpowiedzi Haproxy w zależności od ilości serwerów	72
4.9	Czasy odpowiedzi Haproxy w zależności od ilości serwerów i awarii węzłów $\ . \ . \ .$	74
5.1	Struktura SZZ	79

Listings

2.1	rekord A oraz AAAA	12
2.2	rekord CNAME	12
2.3	rekord MX	13
2.4	dig rr.mgr.fabrykowski.pl +short	14
2.5	mgr.fabrykowski.pl.zone	14
2.6	nginx upstream	16
2.7	$\operatorname{nginx.conf} \ \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$	17
2.8	haproxy.cfg	19
2.9	LVS	24
2.10	konfiguracja adresacji dla directora	25
2.11	konfiguracja adresacji dla real servera	25
3.1	konfiguracja ręczna przez SSH	27
3.2	fabfile.py	29
3.3	użycie fabric	29
3.4	instalacja ze źródeł	33
3.5	instalacja poprzez PIP	34
3.6	struktura wirtualnego środowiska	34
3.7	inventory	36
3.8	ansbile ad-hoc	39
3.9	ansible ad-hoc output	40
3.10	$example_playbook.yml\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ .$	42
3.11	struktura roli w ansible	44
3.12	$temida.yml \dots $	45
3.13	debian.yml	45
3.14	$tasks/main.yml \ \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$	46
3.15	$handlers/main.yml \ \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$	46
3.16	$meta/main.yml \ \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$	47
4.1	${\rm fib.php} \ \ldots \ $	54
4.2	DNS round robin	59
43	LVS z wieloma serwerami	65

LISTIN	GGS	91
5.1	inventory	83
5.2	inventory	84
5.3	inventory	84
5.4	group_vars/all	85

Spis tabel

4.1	Obsłużonych zapytań na sekundę	62
4.2	Obsłużonych zapytań na sekundę	70
4.3	Przyrost obsłużonych zapytań przez Haproxy	75